

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONGVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Kisértetek járnak.

Debrecen, 1911. szept. 2.

Meg kell borzadni arra, ami a politikában történik. Kisérettetés ez. A régi bűnök kelnek ki sirjaikból és ismét itt vannak teljes feketeségükben, vadságukban. A koalíciós morál minden sötétsége pusztítva terjeszkedik szét a politika színterén, Justh és Kossuth gyűlölik egymást, hiuk és féltékenyek az egymás népszerűség-hajhászására, egyik megveti a másik politikai tehetségét és ime mégis együtt csókolóznak, együtt paroláznak. Kisérettetés ez. Emlékeznünk reá, hogy Széll és Tisza alatt is remegve kellett lesnie az ország közvéleményének mindig: hogyan dönt ez, vagy az az ellenzéki párt. Mert tőlük függött az ország sorsa. És most is így történt. Megint azt kellett lesni, mit fog határozni a Kossuth-párt és megdöbbenéssel kell tudomásul venni, hogy igen is, ők most is a régiek, ők ha kívül állanak a hatalmon, nem törődnek elvekkkel, az ország sorsával, a magyar nép óhajátával: lejtének tovább karöltve a rombolás útján.

Szomorú határozat a Kossuth-párt határozata. Sirni lehetne rajta minden magyar embernek. És mégis örülnek rajta valakik: a Justh-pártiak. Megbénulva áll meg ennek a diadalujjongásnak a láttán a józan értelem. Lehetetlen felfogni, miért örülnek olyan na-

gyon a Justh-pártiak a Kossuth-párt határozatának és miért zengték már e határozat hírének hallatára is Kossuth Ferenc és Apponyi Albert nagy bölcsességének és hazafiságának himnuszát. A Kossuth-párt határozata ugyanis teljesen megfelel e párt régismert, már a koalíciós háborúságok óta ismert jellemének; csak semmi őszinteség, csak fentartani mindenáron az ellenzéki álarcot, csak az ellenzéki lepel alatt dolgozni a hatalom megnyeréseért, csak titokban . . . Justhék nagyon jól ismerik a Kossuth-párt jellemét; mégis örülnek, vagy úgy tesznek, mintha örülnének a határozatnak. Justhék nagyon jól tudják, hogy a Kossuth-párt vezére és a párt tulnyomó része elensége az igazi, becsületes, általános választójognak; mégis örülnek, hogy egyek maradnak velük a véderőreform elleni harcban, amelyet pedig Justhék — legalább míg a szocialisták felé pislantanak — az általános választójog jelszavával vezetnek. Justhék nagyon jól tudják, hogy Kossuthék ha csakugyan harcolni fognak az ellenzékkel, maguknak követelik a vezérletet; mégis örülnek a tegnapi határozatnak, pedig ha a vezérletet átadják, az általános választójogból nem lesz semmi, ha pedig nem adják át, az együttes harcból nem lesz semmi.

Nem tudjuk megérteni, még ha százsor olyan jól is ismerjük őket: hogyan fér meg emberekből ennyi töméntelen hazugság, ennyi rengeteg álarcáskodás, ennyi cinikusság. Hi-

szén a nemzet egyszer már elseperte ezeket az immoralitásokat; miért merészkednek tehát visszajönni ismét a kisérettetek. Miben biznak? A nemzet ellenük nyilatkozott a választáson, a nemzet ellenük fordul most. A nemzet látja, hogy Justh Gyula teli szájjal hirdeti az általános választójogot s ahelyett, hogy megmondaná, milyen is tulajdonképpen az ő választójoga, összeölelkezik Kossuth Ferencel ugyanakkor, amidőn Kossuth kijelenti, hogy az általános, titkos sem testének sem lelkének nem kell! Mit örül, mit parolázik Justh Gyula? Szemébe mondják, hogy az ő ideálja ellen Kossuthék a legszivósabb erővel küzdeni fognak és ő erre kezet csókol Kossuthnak. És ketten elkezdik megint ugyanott a játékot, ahol a nemzet csontos ökle szétverte őket.

Hova vezet ez? Ha a kormány levonná a napirendről a véderőt, mi következne akkor? Kossuthék kijelentették a pártértekezleten, hogy ők az általános titkostí megobstruálják. Tehát a kormány a választójoggal nem rúkolhat elő. Justhék kijelentik, hogy nekik a véderő még nemzeti követelésekkel sem kell. Ha tehát a kormány Kossuthnak tenne eleget: ez ellen Justhék szállnának sikra . . .

Nem: ez az utolsó dolog. Ekkora politikai megfertőzöttségre még nem volt példa soha. Hogy két párt együtt küzdjön a hazugsággal, hogy a nemzetet szolgálják és közben mindent akarnak, csak a nemzet javára dolgozni nem, ez páratlan minden parlament

Szeretlek.

Írta: Kosztolányi Dezső.

Rózsit nagyon nehéz volt meghódítani. Esténként az utcasarkon vártam, egy üzlet tükörelablaka előtt. Sok-sok tükör fényében forgott. Nyolc ivlámpa viharos erővel ragyogott rá. Ebben az ezüst folyadékban boldogan és sápadtan lubickolt, vérszegény ujjain szalagokat és tüket táncoltatva. Várakozás közben gyakran gondoltam, hogy ez az esti láng teszi őt meddővé és közönyössé, mint a mesék tündéréit a részvétlen holdfény. Szerettem volna felébreszteni benne a nőt. Eleinte pásztorokléményt játszottam. Rózsaszínű, illatos bonbonokat adtam neki, parfümököt és ritka szalagokat. Aztán csiklandó szavakkal hizelegtem a fülének, remegő ujjakkal nyultam a karjához, hogy felrúzzam azt a kis merev tündért, aki benne hosszú szempillákkal, öntudatlanul aludt.

Egy este végre azt mondta:
 — Szeretlek.
 Ez a szó tízes ivben rakétázott fel a plafonra. Minden szobámon keresztül kacagva visszhangzott. A gitár, amely fekete bársony szalagon lógott a falon, hirtelen összereszent, a dedapám komoly képe a falon mosolyogni kezdett, a hold pedig az

örömtől, a láztól egész éjszaka nem fekiüdt be.

Másnap megint eljött. Alázatosan letette a kalapját, kisimitotta szőke hajtincseit szűk homlokából és azt mondta:

— Szeretlek.

Lázasan vártam a folytatást. Az apró leánynak minden roppant ujság volt. Szemöldökei magasra szöktek és maga is csodálkozott, hogy olyan boldog. A téli esték zsolozsmaszerű csöndjében vert az ő kis szíve. A békés idillen, a mély, sárga teán pedig forrón lebegett a szerelme, mint a rumláng. Ha erről a merev és dacos szájról hallottam a vallomást, előtört a mámor, pirosra gyuladt a fülem, félreverték a haragokat s kiűnt az utcán trombitálva, lobogó fáklyákkal, süket zajjal nehéz tüzoltó-kocsik vágattak végig.

Egész télen tartott a viszony. A színház utáni esték izgalmas lángban lobbantak el. De aztán kitavasodott. A télikabátot naftalinba tettem, a japán kályhaellenzőt, amely annyi csókunkat bámulta, kivitettem az előszobába, a nehéz bársony függönyöket fehér csipkével cseréltem fel és ebben a változásban valami ujság szükségét éreztem. Rózsit pedig mindig azt mondta:

— Szeretlek.

A szó kincse nem nagy — gondoltam

magamban — és el tudok képzelni valakit, aki ezt egy kissé változatosabban fejezi ki, de egyszerű kedély és ezt meg kell becsülni, hü és ez a fő. Lassanként mégis szűkni kezdtem a találgatásokról. Udvarias levelekben takarodót fujtam. Különböző hosszú és fontos utazásokról beszéltem. A leány mégis mindennap eljött. Éjjel után érkezett, otthonosan leült az ágyra és a kemencébe meredt.

— Mi ujság? — kérdeztem kelleltenül.

— Szeretlek.

— Igen. Ezt már hallottam. Most mondj valami mást.

Rózsit erőlködött, köhögött, fészkelődött az ágyon és aztán elpityeredett. Nem tudott mást mondani. Csak ezt az egy szót tudta. Mint ahogy egy zsarnoki, álmatlan csecsemő folyton ezt ismételteti: Anya.

— Buta vagy Rózsit — mondtam szeliden és melankólikusan. — Menj haza.

Másnap reggel levelet kaptam tőle. A paplanomra hozták kora reggel, minthogy epressz adta fel. Türelmetlenül bontottam fel. Azt hittem, hogy végre megsokalta durvaságomat, a hideg véretem és a szakítást adta tudtul. A levélben egyetlenegy szót írt, óriási gömbölyű betűkkel:

— Szeretlek.

Bethlen-utczai 27. sz. ház

— a kollegium közelében — **eladó.** Értekezhetni **Fűvészkert-u. 2. sz. alatt az omeleti 6. sz. teremben,** vagy **Csap-u. 9. sz. alatt a tulajdonossal.**

Telefon 357. A Mayer Jenő és Béla fiók üzletét átvettük és azt **Török és Nemes** bejegyzett cég alatt tovább fogjuk vezetni. Ajánljuk dusan felszerelt **fűszer- és csemegéru** letünköt. Szives támogatást kér tisztelettel

Török és Nemes
 fűszer és csemegé kereskedők Csapó-u. 28., Bruckner-palota.

krónikájában. De páratlan az is, hogy kísértetek merészkedjenek visszajönni a halottai-ból. Ugy látszik, arra várnak, hogy a nemzet verje őket vissza a kriptáikba.

Panaszok és kívánságok.

Debrecen városa a miniszter előtt.

A szokásos félévi jelentést most küldi fel a város polgármestere az egyes szakminiszterekhez. E jelentések nemcsak a közigazgatás menetéről, vagy az észlelt állapotokról ad fölvilágosítást, hanem abban rámutat a polgármester azokra a bajokra, amelyek az ügymenet, vagy a gazdasági, kulturális életben tapasztalhatók voltak. — Egyszersmind azonban előterjeszti azok orvosszereit is javaslatokat s azokat a kívánságokat, melyeknek teljesítésével egyes fontos és nagyjelentőségű kérdések jó megoldást nyerhet. A tanyai gyermekek iskoláztatása és a vasúti forgalom megjavítása érdekében tett javaslatokat már közöltük, most a belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez tartozó ügyekről tett jelentés részleteit közöljük.

Kovács József polgármester elsősorban rámutat arra, hogy a belügyminiszteriumnak különösen a szabályrendeletek jóváhagyása körül tapasztalható késedelmeskedése a városnak sokszor igen nagy károkat okoz, mert a szabályrendelet jóváhagyásának hiánya megbénítja a közgyűlés rendelkezési s a tanács cselekvési képességét. Egynémely dolognál, mint a városszabályozás kérdésénél is, ez anyagi kárral jár. Kéri tehát a polgármester a belügyminisztert, hogy a fontosabb közgyűlési határozatok jóváhagyásánál nagyobb gyorsasággal járjon el a miniszterium.

Ennek előrebocsátása után beszámol a közegészségügyi és köztisztasági állapotokról, amelyek szomorú képet tárnak elő. A közegészségügyi állapotok egyenesen kedvezőtlenek voltak. Igen sok volt a súlyos természetű influenza, a tüdőgyulladás, amely különösen április hónapban nagyon sok esetben halállal végződött. A kanyaró is járványszerűen lépett fel, úgy, hogy egy iskolában be is kellett szüntetni a tanítást, mert havonként átlag 60—70 megbetegedés történt.

Nagyon sok áldozatot szedett a gyomor-bélhurut különösen a szegényebb néposztályok gyermekei közül, aminek oka a szülők vagyoni állapotánál fogva a rossz táplálkozásban és az alsóbb néposztályok intelligen-

ciájának hiányában keresendő. A betegségek nagy számának oka volt a tartós téli hideg is.

A város köztisztasági állapotára vonatkozóan megjegyzi a polgármester, hogy az minden tekintetben sok kívánni valót mutat fel. Magyarátául ezen állapotnak azt adja elő a jelentés, hogy a köztisztaság fentartása rendkívüli nehézségekkel járt. A vízhiány, a csatornázási munkálatok okozta rendetlenség miatt nem lehetett a kellő mértékben gondoskodni a köztisztaságról. Beismeri azonban a jelentés, hogy a köztér és utcák ez állapota mellett, a magánházakban sem volt jobb a helyzet. A szemét elhordása és a köztisztasági és közegészségügyi követelmények körül elvárható rend itt sem volt meg.

Kijelenti azonban a polgármester, hogy ezek az állapotok csak átmenetiek, amennyiben a csatornázási és vízvezetési munkák befejezésével, később a kövezés megkezdésével, legközelebb pedig már a városi köztisztasági és fuvarozási vállalat üzemének megindulásával ezeken a bajokon segíteni fognak s azokat eltiűntetik.

Az aktuális közegészségügyi intézkedések közül felsorolja azokat, amelyeket a kolerára elleni védekezés érdekében tettek. A város hatósága teljes mértékben eleget tett a belügyminiszternek e tárgyban 64610/VII. a számú idei rendeletének, amelynek előírt intézkedéseit mind végrehajtotta, a piacokat naponként teljes hatósági orvossal megvizsgálta s általában mindent megtesz, hogy az esetben, ha a kolerát be is hurcolnák, az el ne terjedhessen.

A belügyminiszterhez intézett terjedelmes jelentésben kívül érdekes részlete a felterjesztéseknek az is, amelyet a polgármester az igazságügyminiszterhez intézett. Emlékeztet ugyanis, hogy az igazságügyminiszter Debrecenben gyűjtőfogházat akart építtetni s erre a célra a város telket is adott. A gyűjtőfogház tervét azonban a miniszter elejtette s így az a terv merült fel, amely az illetékes szakkörök teljes hozzájárulását is megnyerte, hogy a gyűjtőfogház helyett a kiskorú elítéltek elhelyezésére szolgáló javítóintézetet építsenek, ahol a gyermekeket szakszerű földművelésre oktathatják. Ez a terv máig sem valósult meg s ennek elintézését kérte most a polgármester.

A miniszterelnök utazása. Fővárosi tudósítónk jelenti: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma hédervári birtokára utazott, ahonnan hétfőn tér vissza a fővárosba.

— Szeretlek.

A sirás fojtogatta a torkom a dühtől, az unalomtól, a kudarc mérgétől. Egy radikális soványító kurára gondoltam, de nyomban feladtam. Világos, hogy ezt a lányt csak erőszakkal lehet lerázni a nyakamról. Az ajtót az orra előtt csaptam be. A leveleit felbontatlanul küldtem vissza. Azt irtam, hogy Kinába Madagaszkárba kell utaznom, Amerikába vagy akárhová. Új lakást vettem, a város másik részén. Ettől kezdve aztán nyugodtabb lett az életem. Csendesen szivtam el az esti szivarom, teáztam, füstöltem, ábrándoztam, egyedül feküdtem le a tiszta, hideg ágyba egy könyvvel, kicsit olvastam és azután elfújtam a gyertyát.

Rózi eltűnt a föld színéről.

Már nyár volt, piros foltok remegtek a levegőben, forró gyönyörrel táncoltak a fák és a zöld bokrok s egészen elfelejtettem őt. Egy napon azonban a vasalóné haza hozta a fehérneműimet és amint szétbontottam ezer apró cédula rebbent ki belőle tolokodva, ijesztően, kísértetiesen, mindegyik csak egy nő. Az ő vallomása, az ő kezeirása. Ujra a nyomomon van.

Szivdobogva mentem ki az utcára. A fal mellett jártam, mint a tolvaj, kikerültem a

A miniszterelnök a magyar aviatikáért.

A képviselőház ülése.

A miniszterelnök ma a magyar aviatikáról nyilatkozott a képviselőházban. Szemre-csányi György képviselő interpellációja adott erre alkalmat Khuen-Héderváry gróf miniszterelnöknek, aki azonnal válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy a kormány a magyar aviatikát a legmesszebbmenő támogatásban részesíti.

Tudósításunk az ülés lefolyásáról a következő:

Egy sereg felirat.

Návay Lajos alelnök negyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja a temesvári Gazdasági Egyesületnek beadott kérvényét a Montenegróval kötött szerződésről szóló törvényjavaslat tárgyában.

A Ház a kérvényre vonatkozólag elto-gadja az elnök javaslatát, mely szerint tétessék az a Ház asztalára a törvényjavas-lattal való együttes tárgyalás végett.

Elnök bemutatja Debrecen város és Szolnok-Doboka vármegye közönségének a feliratát a képviselőház jelenlegi tanácskozá-si módja ellen, Csongrád vármegye közön-ségének feliratát a választói jognak demok-ratikusan irányban való fejlesztése iránt, Hód-mezővásárhely város közönségének feliratát az egyesülési jognak törvénybe iktatása vé-ggett, a Temesvármegye Gazdasági Egyesü-letnek beadott kérvényét az argentiniai hus-behozatal ellen.

Javasolja, hogy a feliratok és a kérvé-nyek előzetes tárgyalás és jelentéstétel kö-telezettsége mellett adassanak ki a kérvé-nyi bizottságnak.

Bemutatja végül Hódmezővásárhely va-ros közönségének feliratát a katonai terhek emelése ellen.

Hock János az elnöki előterjesztéssel szemben minden egyes felíratra vonatkozó-lag ellenindítványt nyújt be, amely szerint a feliratokat a különböző bizottságokhoz ki-vánja utaltatni.

Elnök jelenti, hogy minden esetben 20—20 képviselő névszerinti szavazást és egy-uttal annak a következő ülésre való halasz-tását kéri. Ily értelemben rendelkezik.

Az interpellációs könyv felolvasása után következtek napirend szerint a mai ülésre halasztott névszerinti szavazások, amidőn is

kerteket, mert minden bokorban őt sejttem, újra elfogott a régi félelem. Képtelen helyeken találgoztam vele. A villamoson lát-tam először. Hajnalban a kávéház előtt várt. Ha kocsin mentem, elém került, megelőzött, elmaradt, de a fordulónál megint csak fel-bukkant kevélyen, dühösen kaffogva az in-dulattól, mint egy eb, amely a küllőket ha-rapja. Üldözött. Éjjel egy magányos sétámon a ligeti fák közt láttam távolról. Mindenütt ott volt, mintha ezer példányban sokszorosí-tották volna.

Nemsokára egy széles, lompos tortát küldetett a címemre, amilyent vidéki lako-dalmakon látni. A tortán teljes nevemet ol-vashattam cukorból kirakva.

Ez tűrhetetlen — ordítottam — ez őrü-let, ez pokol!

Rózi azonban néma volt. Egy sztrájkoló büszkeségével állott elém szótlantul, közönyösen, várva a szavam. Én se szóltam. A sorsra bíztam magam.

Egy novemberi éjjel, mikor hazamen-tem, a sötét folyosón várt, a korlátra dőlve, zokogva. Reszkető dühvel, de kissé ellá-gyulva és kíváncsian is, bevezettem a szo-bámba. Ljedve láttam, mintha megnőt volna. A lámpa lobogásában magasabb volt, mint

Szeptember 1-én megnyílik Friss Sándor fűszer és csemege üzlete
Piacz-u. 83. sz. alatt, az Általános forgalmi bankkal szembe. **Pontos és figyelmes kiszolgálás**

a Ház ugy Csongrád vármegye, mint Pancsova város közönségének felirataira vonatkozó elnöki előterjesztéseket emeli határozattá, elvetvén Bikády Antal ellenindítványait.

Az idő előrehaladván, elnök megállapítván a következők ülése napirendjét, áttért a Ház az interpellációkra.

A magyar aviatikáért.

Szmrecsányi György: A magyar aviatika segélyezését kéri a kormánytól. Hivatkozik a külföldi példákra, ahol az államok százezreket költenek az aviatika fejlesztésére, mert nemzeti ügynek tekintik azt. Ismerteti a magyar aviatika sajnálatos viszonyait és utal ismét a külföldi viszonyokra, hol állandó kormánysegélyben részesülnek a versenyzők, csak hogy minél jobban oldhassák meg a repülés nagy problémáját. A francia pilóták már óriási eredményeket értek el. Németországban az aviatikus egyesületnek egy milliónál több tagja van.

Sümegei Vilmos: Ott nincs osztrák császár! (Zaj.)

Dániel Gábor: Nem kell mindenből politikát csinálni!

Rosenberg Gyula: Sümegeinek vesziünk egy repülőgépet. (Élénk derűtség.)

Szmrecsányi György: Pilóta iskola felállítását kéri, hogy ifjainknak ne kelljen ennek híján Bécsujhelyre menniök. Székely Mihály és egyúttal az összes magyar aviatikusok kormánysegélyben részesítését. — Kéri a képviselőket, hogy a saját kebelükben indítsanak gyűjtést ezek érdekében.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: A társadalom eddig tapasztalt közömbösségének okát abban kell keresni, hogy a magyar aviatika eddig nem mutatott fel olyan sikereket, amelyek felkeltették volna a közönség rokonérzését. Most, hogy ilyen szép sikereket ér el a magyar aviatika, remélhető, hogy ez a rokonérzés is jelentkezni fog s a társadalom támogatni fogja a magyar aviatikát. E támogatásban és segítségben a kormány elő fog járni. Díjakat fog kitűzni, anyagiakkal segíti a pilotaiskolát s ha repülőgépgyár létesülne, azt is a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni.

A Ház a választ tudomásul vette.

Beck Lajos azért interpellál, mert Körmenden A Nap előfizetőinek lappeldányait is elkobozták.

Székely Ferenc igazságügyminiszter kijelenti, hogy megvizsgálja a dolgot s ha a

én és rettenetes parancsoló, ellentmondást nem tűrő. A gesztusai biztosabbak. Átközödni szerettem volna. Megátkozni logikámat, a ravaszságomat, az egész férfimivoltomat és megragadni őt, kilóditani a szobából, elűzni azokat a szellemeket, amelyeket oly könnyelműen idéztem fel. De a némasága parancsolt. Hozzá hajoltam és beszélni kezdtem. Rózsi nem felelt.

— Mi van veled — kérdeztem. — Hogy dobog a szíved. Milyen nagy a szemed. Szegény, szegény leány.

Rózsi leült a díványra és a képeket nézte. Pityergő száján csendesesen vajudott valami. Csücsörítette a száját, ráncolta a szemöldökét, mintha valamit akart volna mondani, egy ujságot, amit sohse hallottam s egyszerre felém fordult. Aztán rám tekintett, talán, hogy magánya titkát közölje velem, a sok csatáros szomorú nap emlékéit és az élete örömeit beleolvastva egy ujszerű, mágikus szóba, de — úgy látszik — nem találta ezt a szót és inkább néma maradt.

Szeliden segitettem neki:

— Szeretsz?

A leány dühösen, boldogan, zokogva kiáltotta:

— Szeretlek! . . .

dolog valóban így történt, orvosolni fogja a bajt.

Az ülés a napirend megállapítása után két óraker véget ért.

Városi ügyek elintézetlenül.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

A nyári szünet után ma tartotta első ülését a jog- és pénzügyi bizottság, amelynek tagjai szokatlanul nagy számban jelentek meg. Az ülés tárgysorozatán összesen csak két tárgy szerepelt, azonban ezek egyike szörnyű meglepetést okozott, mert abból nem kevesebb, mint százhuszonhat ügy került elő. A polgármester ugyanis összeíratta azokat az ügyeket, amelyek 1905. óta várják az elintézést és amelyekben a jog- és pénzügyi bizottság véleménye és intézkedése is szükséges. A polgármester azzal terjesztette be a jegyzéket, hogy az abban felsorolt ügyek a jog és pénzügyi bizottság hátralékai. Ez ellen azonban különösen Márk Endre udvari tanácsos és Freund Jenő dr. erősen tiltakozott, mert a bizottság minden eléje terjesztett ügyet letárgyal és elintézt. Ha tehát elintézetlenül ügyek vannak, azok az előadók hátralékai s azt az előadót, illetve a pénzügyi bizottság elnökét kell felelősségre vonni.

(A hortobágyi öntöző csatorna.)

A tárgysorozaton volt ügyet, a hortobágyi öntöző csatorna dolgát hozzászólás nélkül egyhanguan intézte el a bizottság. Javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a szerződést a földmívelésügyi miniszterrel kösse meg, vagyis a csunya földből 3000 holdat mintatelep és öntöző csatorna létesítésére engedjen át, a csatorna létesítésének költségeire pedig 500000 koronát szavazzon meg, utasítsa a tanácsot, hogy ez összegnek kölcsön útján való fedezéséről gondoskodják s azt a szükséghez képest részletekben a kulturmérnökség részére utalványozza ki.

(Hátralékos ügyek.)

Kovács József polgármester bejelentette, hogy 126 olyan ügy van elintézetlenül hátralékban, amely a jog és pénzügyi bizottság elé tartozik. Beterjeszté ezek jegyzékét és kéri a bizottságot, hogy tegyen intézkedést azok elintézése iránt s míg azokat le nem tárgyalta, tartson hetenként kétszer ülést.

Márk Endre tiltakozik az ellen, hogy a bizottságnak hátraléka volna, mert a bizottság minden eléje került ügyet elintézt. A hátraléknak a jog és pénzügyi bizottság elnöke vagy az előadó az oka, akinek asztalán az ügy heverhetett.

Freund Jenő hasonló értelemben szólalt fel. Készségesen jön el az ülésekre hetenként kétszer is, de kijelenti, hogy a bizottság mindenkor elvégezte a maga dolgát. A bizottság azután kimondta, hogy kedden és pénteken tart üléseket s már a mai ülésen megkezdí a hátralékos ügyek tárgyalását.

Első volt a főkapitány előterjesztése a mutatványosokra vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában. A bizottság kimondta, hogy a tanács a tervezetet sürgősen nyomassa ki és tüzze napirendre.

Pártolásra ajánlja Abauj-Torna megye közgyűlésének a mértékhiitelesítési kényszer s a hitelesítési díjak megállapítására vonatkozó törvény módosítása iránt a kereskedelemügyi miniszterhez intézett feliratát.

Javasolja a bizottság, hogy a közgyűlés vegye meg Böszörményi Imre Meszena-utcai házastelkét, mert az az utcaszabályozás miatt kell, a mérnöki hivatal becsüjegyzőkönyvében kitüntetett árban. Ha a tulajdonos így nem adja, indítsák meg a kisajátítási eljárást.

Helybenhagyást javasol ama tanácsi

határozatra, amellyel Uray Kálmán és társai kérését, hogy a város négy koronájával négyszögölét adja el részükre a Salétromlaktanya mögött fekvő területet, elutasította, miután az csendőrkaszárnyának kell.

Márk Endre nem kívánja véglegesen elutasítani a kérést, hanem kiadatni kéri a tanácsnak, hogy tárgyaljon a kérvényezőkkel, vajjon más alkalmas területet megfelelő ár mellett nem találnának-e.

Magoss György dr. főügyész kijelenti, hogy a város nem ajándékozhatja el telkelt a folyton jelentkező érdekcsoportoknak elfogadhatatlan olcsó áron. Annál kevésbbé, mert meg kell akadályozni, hogy a város kifelé való építkezésekkel szétterüljön.

Zádor Lajos is helyesli ezt s indítványozza, hogy határozott terv szerint állapítsák meg a külvárosok helyeit, mert a most engedélyezett és keletkezett szétzört telepeken sem az iskoláztatás, sem a közbiztonság megóvása nem lehetséges.

A bizottság nem fogadta el Márk Endre javaslatát.

Ugyanígy döntött a kollégiumi tanárok amakérésében, hogy a kishegyesi út mellett a Hatvan-utca végén most faraktárnak kiadott területekből 6000 négyszögölét ölenként négy koronával adja el nekik a város.

Javasolja a bizottság, hogy a népiroda céljaira évi 600 korona állandó segélyt szavazzon meg a közgyűlés, egyben felhívta a tanácsot, hogy megfelelő, a központhoz közel fekvő helyiséget keressen.

Az ohati bérlő részére javasolják, hogy 200 állatnak a Hortobágyon való legeltetését engedélyezze a tanács. Itt hosszabb vita indult meg, hogy vajon van-e joga a városnak a szabályrendelet intézkedése ellenére a legeltetési jogot másra átruházni.

Ezután még néhány ügyet intéztek el, mire az ülés este hat óra után véget ért.

Vagyonselosztás revolverrel.

Gyilkolt a volt szerető.

Véres dráma játszódott le ma a Debrecenhez tartozó Macsi-pusztán. Szatmári Imre munkáslegény halálra sebezte a volt szeretőjét, amiért ez nem akarta közös keresményüket vele megosztani.

Szatmári Imre és a szeretője régebbi idő óta éltek együtt. Eleinte nagyon szerették egymást a legény és fiatal menyecske. Mindakettő szorgalmas ember volt s együtt jártak dolgozni is. Mint mezei munkások dolgoztak együtt most nyáron is a takarási munkáknál. A munka jól fizetett s közös keresményük hat zsák buza volt.

Közben azonban a jó egyetértést és boldogságot megzavarta a férfi, Szatmári Imre, aki hűtelen lett a szeretőjéhez, mire az asszony szakított a csapodár emberrel.

A férfi nem nagyon törődött a dologgal, csak arra volt gondja, hogy a keresmény felét neki az asszony kiadja. Ezt azonban az asszony nem tette. Szatmári ekkor bejött Debrecenbe, de innen sem szünt meg tovább sürgetni a közös vagyonnak a hat zsák buzának felosztását. Az asszony azonban mit sem adott Szatmári követelésére.

Ma azután Szatmári Imre kocsit fogadott fel s azon kiment a macsi pusztára a volt szeretőjéhez. Találkozott is vele és újra követelte hogy adja ki a hat zsák buzából öt illett részt. Az asszony újra megtagadta a kérést, mire összevesztek. Veszekedés közben Szatmári egyszerre revolvert rántott, az asszonyra fogta s háromszor reá lött.

Háromszor lött Szatmári s mind a három

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy a Szolyvai, Jolenai és Luhi Erzsébet ásványvizek raktárát augusztus hó 7-én Pózsef kir. herceg-u 14. sz. alá helyeztük át. Szives pártfogást kérünk.

Tisztelettel
Roth Testvérek.

golyó talált, a szerencsétlen asszony véresen eszméletlenül esett össze.

A lövésekre a fuvaros, aki Szatmárit kiszállította, a gyilkosra vetette magát, a földre teperte és megkötözte. Így megkötözve hozta be a debreceni rendőrséghez, ahol Budaházy Jenő rendőrfogalmazó hallgatta ki a gyilkos legényt, majd átkísértette a csendőrséghez.

A szerencsétlen asszonyt haldokolva viték be a tanyára és orvost hívtak hozzá, — mert állapota oly súlyos, hogy nem lehetett a kórházba szállítani.

Siket Traján a debreceni postapalotáról.

A nagyváradai postaigazgató levele.

A múlt vasárnapi számunkban szövegétük a debreceni távbeszélő hivatal türethetetlen állapotát s ezzel kapcsolatosan rámutattunk arra a közszükségre, amely parancsoló hangon követeli a debreceni postapalota mielőbbi fölépítését. Erre a cikkünkre válaszul Siket Traján nagyváradai posta- és táviráda-igazgató ma a következő levelet intézte hozzánk:

M. KIR. POSTA- ÉS
TAVIRÁDAIGAZGATÓSÁG
NAGYVÁRAD.

36425/1911.

A „*Debreczeni Független Ujság*” tekintetes szerkesztőségének

Debreczenben.

Becsés lapjának folyó évi augusztus hó 27-én megjelent 197-ik számában a tekintetes szerkesztőség a debreceni új postapalota kérdésével foglalkozott.

Ezen kérdéssel kapcsolatban a tekintetes szerkesztőség jónak látta a vezetés alatt álló igazgatóság rövidlátásának betudni azt, hogy a debreceni postapalota kérdése eddigelé megoldást nem nyert.

Ez a vád amilyen bántó, ép oly igazságtalan.

Köztudomású dolog, hogy a debreceni postapalota ügye mintegy három éve foglalkoztatja az illetékes intéző köröket, de annak kifogástalan elhelyezését biztosítani Debrecen városának intéző körei előtt jól ismert okok miatt eddigelé nem sikerült. Már pedig egy ily fontos közgazdasági célt szolgáló monumentális épületet rosszul építeni nem szabad.

Az is köztudomású tény, hogy midőn a debreceni postapalota ügye szőnyegre került, a kereskedelmi kormány előtt már tárgyalás alatt állott, hogy többet ne említsék: a nagyváradai, kolozsvári, temesvári, soproni, pozsonyi posta- és táviráda-igazgatóságok és hivatalok részére szükséges új épületek létesítésének kérdése. A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak tehát bizonyos sorrendet kellett megállapítania ezen mindmennyi fontos és sürgős építkezésre nézve, különös tekintettel arra, hogy az állami költségvetést e címen tulterhelni nem lehetett. Hogy a debreceni postapalota kérdése folyton felszinen volt, legjobban bizonyítja az, hogy a debreceni pályaudvari postaépület legutóbb 185,000 korona költséggel részben épen azért bővített ki, hogy az építkezés tartama alatt a postakezelés szabadabb mozgást nyerjen.

Egyébként ujabban — épen a táviráda és távbeszélő rohamos fejlődésére való tekintettel — e tárgyban kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz ismételt fölterjesztést tettem s remélem, hogy az új postapalota kérdése nemsokára dűlőre fog jutni.

Nem áll tehát az, hogy a távbeszélő központnak most folyamatban levő kibővítési munkálataival akarom a kérdést elintézni, mert a kereskedelmi kormány ezt a kibővítést épen azért engedélyezte, hogy a távbeszélő fejlődése az új épület létesítéséig se legyen kénytelen szünetelni.

Láthatja tehát a tekintetes szerkesztőség, hogy nem „a nagyváradai posta-táviráda igazgatóság rövidlátása vagy kényelemszeretete”, hanem a körülmények, az anyagi eszközök hiánya késleltette eddig az ügyet.

Mindig nagyon szívesen veszem, ha kerületem ily hatalmasan fontos kérdéseiről a sajtó támogatására jön, de viszont egyáltalában nem infestál az, ha személyemet ily méltatlan támadások érik, mert azt tartom, hogy még az ily fontos közügyeket is, ki-ki a maga módja szerint tárgyalja. S ha célokat el fogom érni, ezekre a támadásokra nem fogok visszaemlékezni.

Nagyvárad, 1911. szeptember 1.

Siket Traján,

m. kir. posta- és táviráda igazgató.

Előre kell bocsátanunk, hogy a nagyváradai postaigazgató személye előttünk közömbös. Távol áll tőlünk a személyt támadni — mert ebben a kérdésben is az a szellem fittogatja hatását, amely az állami üzleteket egyáltalán jellemzi: az *üzletietlenség*. Debrecen, ez a rohamos fejlődésben levő emporium, nő-tön-nő, forgalma, kereskedelme, üzleteinek száma hihetetlen módon növekszik, kereskedői már zúgolódnak, mert a telefon, a modern kereskedelem éltető eleme fölül-alul szűk, rövid és rossz s végtére meg is feneklett. Miniszterium és igazgatóságok ezt nyolc-tíz éve tudják, fontoskodnak s fontolgatnak felette, míg végtére kisül, hogy „*Debrecen városának intéző körei előtt jól ismert okokból eddigelé nem sikerült*” a postapalotának Debrecen város 80 ezer katasztrális holdat kitevő területein elhelyezést találni.

Hát nem megdöbbentő és kétségbejítő rövidlátás ez? Nem kacagtatóan naiv üzletietlenség ez?

A telefon ma közszükségleti üzlet és pedig jó üzlet. Lehet, szabad ennek bármely városban odáig jutnia, hogy fennakadjon?

Felette megható azonban az, hogy amikor Debrecen kereskedelmének gyomrát a telefonmizéria golyói fekszik meg, akkor neki a sopron—pozsony—temesvár—nagyváradai palota építkezések *sorrendjéről* tartanak előadást.

Akármilyen bérlő a saját jól felfogott érdekében ügyesebben és gyorsabban oldaná meg az ilyen kérdést és idejében gondoskodna üzletének zavartalan folytatásához szükséges előfeltételek megteremtéséről.

De hát az állam, város és postaigazgatóságnak semmi és soha sem elég sürgős. Legfeljebb megakad a forgalom s tönkremegy egy csomó kereskedő — csak Szent-Bürokratiusnak járjon ki a sok tanácskozó és fontolgató ceremónia és hasas tömbökké hizó akta-áldozat. Postapalota akár nem is kell.

A szűk szoknya alkonya.

Milyen lesz az őszi divat.

Minden, ami szép, minden, ami rut, ami összhangzatos, vagy ellentétes — az divat lesz az ősszel.

Ma még így mondják. Lehet, hogy ez csak az erősen mulóban levő holt szezonnak utolsó ijesztgetése. Mire nagy áruházaink főnökei, külföldi tanulmányutjukról visszatértek, olyan újdonságokkal lepnek meg bennünket, amely művészi és szép, elegáns, praktikus viselet.

A sok stilizáció el fog tűnni csakhamar, amint a hűvös őszi napok beállanak. Eltűnnek az áttetsző *stilizált* odaliszk, bajadér alakok, nem járnak urinők, mint Vestapapnők leomló, fátyolszerű — ah, annyira *stilusos* öltözékben, melynek izléses és valóban *stilusos* kiegészítéséül, stilizált Napoleon kalap, Pollicinello-sapka diszelgett, hatalmas plőröz tollakkal, mely minden lépésnél ingott, lengett, fodrozódott és közbámulat tárgyává tették horodozóját, ki aranyarku fehér cipőjével oly keccesen lépkedett az elegáns sétányokon, oly büszkén, öntelten, mintha az egész világ csak azért teremődött volna, hogy az ő stilizált toalettjének méltó kerete legyen.

El fognak tűnni az alsószoknya nélkül való, nyári kelmékből, vásznakból varrt *szűk* ruhák, melyek a járásnál fatális vonalakban húzódnak meg a női testen, ez a mindent kifejező divatja bizonyos kaszt hölgyeinek, akik bizonyára továbbra is viselni fogják, mint néma provokációt, mely bátorrá, vakmerővé teszi a gonosz — férfinemet. A nagyon szűk szoknyák, melyek ráfeszültek a női dombokra, völgyekre és fatális merészséggel alakították a szende fiatal leánykát is kihívó demimonde alakká. A *szoknya két méter bőségű* lesz, tehát minden fölösleges „berakás” ránc nélkül, de nem lesz árulója a hölgyek minden szépségének és gyakran minden rejtett rutságának is.

A minden szép, praktikus és elegáns *angol divat* ki fogja küszöbölni a hűvösebb idő beálltával a sok izléstelenséget, túlzást, amit hölgyeink maguknak megengedtek, mikor arra törekedtek, hogy hasonlatosak legyenek az ó-egyiptomi relifek alakjához, kiknek ruhátlan testén, sok keccsel volt elrendezve pár színes, tarka kelme, ami hasonlatossá tette őket — színes liliomhoz, alkonvi szellőben hajladozó nádhoz. Minden mozdulatuk ritmus és báj.

Az őszi divat, melyről még nem akarnak nyilatkozni a hivatalos körök, egy-két hét múlva nyilvánosságra jut.

Páris, London ma még titkolózik. Csak arra hivatott nagy cégek főnökeinek mutatják be az új kreációkat, horribilis összegért adva el egy-egy sikerült modellt. A *próbahölgyek szezonja* ez — a közönség előtt való holt szezon — mikor a nagy konfekciók lázasan keresnek az új divatnak megfelelő természetű hölgyeket, akik szépek, keccsek; kellemes mozdulattal, sokatmondó arckifejezéssel, de hallgatagon tudják viselni az eszményi öltözéket, míg bírálói az új divatnak törvényt ülnek, hogy ítélkezzenek fölötte.

Azelőtt gyárakban készült próbababák voltak, kik e tisztet betöltötték, most szép, intelligens és sokszor nagyon büszke fiatal hölgyek a próbababák, kik otthon, egyszerű mosódelén ruhában a legbájosabb polgárlánykák, míg a fényes üzletekben királynői göggel néznek végig az egyszerű polgári asszonykán, ki betéved hozzájuk, hogy egy jó kosztimót vagy divatos kalapot próbáljon föl. És kelleetlenül szedik elő a csipkeszalag és virágkölteményeket és örülnek, mikor a magas ártól megriadva, vevőjük távozik.

„Ilyen fejjele a mi üzletünkbe!” Vannak azután keccses kis próbababák, akiknek haja vetekedik a legmodernebb szubrettével, türelme pedig mint egy jámbor szelid apácáé. Képes megesküdni a próbanor egy nap tizezerszer, hogy csak az a kalap szép, melyet

Valódi angol és hazai gyártmányu nyapjuszövet **Weisz Adolf** posztó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-ut csa 1 sz. alatt. **ujdonságokat legnagyobb választékban,** szigorú szabott árak mellett szerezhetjük be. **:-: Első Debreczeni Takarékpénztár újonnan épült palotájában. :-:**

az illető nő meg akar venni. Tizenhét éves fiatalágának minden bája benne ragyog sötét szemében és a gráciák minden elevensége és mégis, komolyan, bölcsen, mint egy öreg tudós, magyaráz néha arról, hogy a tagal mily finoman s a szín mily előkelő, a forma pedig egyenesen csoda. S ha valaki kételkedni mert szavában, szívére teszi kezét „egy bluzom, egy becsületesem s becsületesemre mondom, nincs szebb kalap egész gyárunkban mint ez!” S fejére illeszti a kalapremeket s uíra esküszik, ennél szebb nincs is talán az egész világon. S a napsugár beragyog az utca felől a műterembe, ahol szép asszonyok, leányok csipkében, bársonyban duskálkodnak és teremtenek új variációt az üres kalapformákra, hogy nyugodt lélekkel hangozzék el a próbán esküje, mert a kalap csakugyan mesés szép s az egy bluz, meg egy becsület olyan nagyon hóféhér.

— *Kicsi kalap, bársonykalap*, mondják divatárúsnőink egyelőre. És szeptember tizedike után — esküt tesznek rá — minden titkot elmondanak nekik. Addig pedig várunk, várunk, készülődünk a közelgő divat befogadására.

Aeroplán a Hortobágyon.

Repülés Pestről Debrecenen át Nyiregyháza.

A magyar aviatikának eddig egyetlen eredményeket elért munkása, Székely Mihály érdekében társadalmi akciót indítottak a napokban a hirlapírók. Tüneményes, hogy ez a fiatal mérnök mily sikerekre nézhet eddig is vissza, holott a gépje teljesen gyöngye, a motorja nem felel meg, szóval, ami a legfontosabb az aviatikusnál: hogy gépe elsőrendű alkatrészekből készüljön, nála egyáltalán nincs meg. Hogy aztán így is tud bravurokat csinálni, arra tisztára az ő egyéni kiválósága segíti.

A társadalomnak kötelessége, hogy Székelynek aki egyedül van arra hivatva a magyarok közül, hogy őket a külföldiek előtt is képviselje, gépet vegyen, olyan gépet, amelynek minden csavara elsőrendű gyárból került ki.

Kállay Tamás, országgyűlési képviselőnek igen érdekes terve van most Székely Mihálylyal. Egy hosszú repülési turát szándékozik csinálni és pedig magyar területen: *Budapesttől Debrecenen át Nyiregyházig*. Hogyha a gép elbírja, ő maga is Székelylyel megy. — Nyiregyházán azután a publikum előtt felszólásokat rendeznének.

Az utirányt még nem határozták meg, de eddig két féle terv merült fel. Vagy föl, Miskolc felé kerülnek, vagy pedig Debrecen felé, *keresztülrepülve a Hortobágyon*. Ez az utóbbi terv különösen impozáns. A Hortobágy, a magyar konzervativizmus e kolosszális szimboluma fölött eluszná a délibábos magyar égen az ujkor a haladás, Európa, a huszadik század szimboluma, a karcsu aeroplán.

E gyönyörű terv megvalósulását azonban késlelteti az, hogy Székely gépje oly gyöngye, hogy ha vállalkozna is e repülésre, csak nagyon alacsonyan repülhetne.

Kállay Tamás különben a parlamentben a képviselők között gyűjtést fog rendezni Székely gépje számára. A lelkes fiatal honatya ugy nyilatkozott ma egy hirlapíró előtt, hogy addig nem nyugszik, amíg képviselőtársai között legalább öt-hatezer koronát össze nem szed. Remélhető, hogy a parlament tagjainak a példáját a társadalom is követi, s Székely nemsokára elsőrendű aeroplánon szeli az eget a magyar rónák, magyar hegyek fölött.

Mozidramák.

Recept a drámaírók részére.

(Az egyik előkelő fővárosi műintézet tudvalevőleg filmgyárat létesít Budapesten. A filmek magyar írók ötletei és magyar színészek játéka után fognak készülni. A mozzinészekkel már rendben van a gyár igazgatósága, csupán a valódi mozzidarabok hiányzanak. Szóval mozzidramáirók kerestek minden vonalon. Az alábbiakban három kis drámát adunk mintaképpen, hogy a mozzidramáírók ne jöjjenek zavarba és módot nyujtsunk nekik az igazi mozzidarabok megismerésére.)

A filmgyárak fölvételei tudvalevőleg három csoportra oszthatók, ugymint természetes (term.), humoros (hum.) és drámai (drám.) képekre. Elsősorban egy humoros drámát mutatunk be. Ez mindössze hat-hétszáz méteres lehet és a világitási defektusok lehetőleg nélkülözendők benne. De álljon itt a példa:

Hóbortos ur mint radirgummi.

Hum. 650 méter.

Elegáns szoba. Hóbortos ur öltözik. A nadrágját a karjaira, a kabátját a derekára huzza, suvikszot eszik, fölbukik, a tükröt nem veszi észre és lenyeli. A lavort cilindernek nézi és a fejére teszi. A víz végigfolyik a ruháján, mire megjelenik a felesége. Önagsága megragadja a lélekjelenlétét és hozzávágja a férjéhez, de az kiugrik az ablakon és a cipő a cselédet találja. A cseléd reggelit hoz be, a csészek kirepülnek a kezéből, mire nekiesik önagsága és megveri. Hóbortos ur már az utcán táncol. Folyton hátrál és véletlenül beleesik egy mézes hordóba. Innen kimászik. Majd egy tollaszákot ráznak rá. A járókelők nevetnek rajta. Hóbortos ur futni kezd. A járókelők is futnak. Mindenki fut. Hóbortos ur sietében feldönt egy kofát és egy házat. A kofa is szalad. Mindenki szalad. Hóbortos ur elesik. Mindenki keresztül bukik rajta. Hóbortos ur fölkel. Mindenki fölkel. Hóbortos ur tovább fut. Mindenki tovább fut. Hóbortos ur a tengerbe esik. Mindenki a tengerbe esik. Hóbortos ur kimászik. Tovább fut. Mindenki fut. (És így tovább. A darab azonban bárhol megszakítható, csupán az fontos, hogy futással végződjék.)

Rendkívül érdekesek a természetes fölvételek. Ismerünk olyan természetes fölvételeket, amelyek a természet után készültek, de ezek nem igaziak. Ilyenek például a Niagara mozgófényképe felülről, oldalról, alulról, a könyököm csücskéről és így tovább. Mint említettük, ezek nem igazi természetes képek. A term. képek 800 méteresek és okvetlenül jól végződnek. Itt a példa:

A talált gyermek vagy

a grófi mostoha.

Term. 803 méter 7 cm.

Amerikai táj vizeséssel és gulákkal. Arab rablók egy európai csecsemő holttestét helyezik a küszöbre. Lovasok jönnek. Fölnevelik a gyermeket. A gyermek kintűnő lovas lesz. Vágtat, mint a szélvész. Később feleszeret egy arab leányba. Holdfénynél elszöknek. Üldözik őket. Megmenekülnek. (Szin megváltozik.) Londonban vagyunk. Történetünk hőse egy cirkuszban lavogol. A tömeg közül kiugrik egy dussgazdag lord, fiára ismer benne. Összeölelnek. (A kép itt végződik, mert a közönség ezt szereti.)

Azonban a képek királya a dráma, lehetőleg szenzációs drámai (szenzác. drám.) felvétel. Ezen képek legalább ezer méter hosszúak és számos különféle színű világitást, a közönség részéről pedig megfelelő bárgyúságot igényelnek. Amde beszéljen a mintadráma.

A zöldszemű kigyó.

Szenzác. drám.

Az életből ellesve. (Direkt.)

1400 méter. Megráz.

Mohos várkastély. A hold süt. A pincében rulettasztal körül sötét alakok mozognak. Hirtelen nagy világozás támad. Belép a zöldszemű kigyó. Mindenki csodálkozik, mert a zöldszemű kigyó egy hölgy. A zöldszemű kigyó elnyeri az összes aranyakat. A férfiak agyonlövők magukat. A zöldszemű kigyó nevet. (A szín megváltozik.) A hadügyminiszter szobája. A hadügyminiszter a legféltettebb titkokat őrzí. A zöld-

szemű kigyó elmege, elárul mindent az ellenségnek. (Ez egy levélből derült ki.) A hadügyminiszter lenyeli a kardját. A zöldszemű kigyó nevet. (A szín megváltozik.) Boldog családi otthon. Férj és feleség egymás mellett ülnek. A gyermekek a földön játszadoznak. A zöldszemű szörny belép. A férj belészeret. A felesége megőrül. A férj kiirtja családját és kolostorba vonul. A zöldszemű kigyó nevet. (És így tovább.) A darab tetszés szerint folytatható. Fontos csupán az, hogy a befejezésnél a zöldszemű kigyó nevéssen.

Ezen darabok mozzinpadokkal szemben kéziratra tekintendők.

Tör.

Panaszok az adókvető bizottság ellen.

(Az ügyvédek és a progresszivitás. — A kincstári előadó pótjavaslatal.)

A debreceni adókvető bizottság működése ellen nagyon sok a panasz. Megszoktuk már, hogy az adókvetés „alanyai” — nevezzük így őket — az elégedetlenség érzelmével viseltetnek az adókvetés intézménye iránt s éppen ezért a mostani kifakadásoknak sem tulajdonitanánk különösebb jelentőséget, ha ezek is olyan sablonszerű fogcsikorgatások volnának, amelyek szinte természetes járuléka az adókvetésnek, a mostanában hangoztatott panaszok azonban a nagyon is érthető keserűségnek a kifejezői.

A mi adózási rendszerünkben ugyszólván egyedül a harmadosztályú kereseti adó megállapításánál jut szerep a progresszivitás elvének, amelynek keresztülvitelét a debreceni bizottság jelenlegi működése során csak nagy megerőltetés árán lehet tapasztalni. Különösen az ügyvédek elégedetlenség a bizottság működésével és azt mondják, hogy a debreceni adókvető bizottság nem elég körültekintéssel jár el az adó-alap kiderítése körül s így a fokozatosság elve az adó kvetésében éppenséggel nem érvényesül. A bizottság jóformán csak a lakásért meg az irodahelyiségért fizetett bért veszi alapul, aminek az a következménye, — hogy az az ügyvéd, akinek 30—40—50 ezer korona jövedelme van évenként. — körülbelől annyi adót fizet, mint az, akinek éppen csak annyit hoz az irodája, hogy nagykeservesen megélhet belőle. Nagy pénzintézetek, vállalatok ügyészeire és jogtanácsosaira a bizottság nem vet ki több adót, mint arra az ügyvédre, akit mostohább körülményei abba a helyzetbe juttattak, hogy kénytelen az utcáról bevetődő klienturával beérni. A bizottság amely előtt ezt az anomáliát már szóvá tették, arra az álápontra helyezkedik, hogy a pénzintézetek és vállalatok ügyészei és jogtanácsosai fix-fizetést huznak, amely negyedosztályú jövedelmi-adó alá esik; ebben van egy kis igaza az adókvető bizottságnak, de tudnia kellene azt is, hogy az ilyen állások dotációja csak részben az említett fix fizetés, amely mellett az illető állások betöltője az illető intézetek pereinek és egyéb jogászai ténykedést igénylő ügyeinek gazdagon jövedelmező kontingenséhez jut. Elismerjük, hogy a mai rendszer mellett a bizottság nem szerezhet egészen pontos tájékozást az adózóknak jövedelméről, de azt viszont nem lehet vitatni, hogy csak egy csekélyke körültekintés elejét venné annak a sok méltánytalanságnak, ami most az adózó polgárok nagyrészével meg esik.

Ugyancsak egy csekélyke körültekintéssel ki lehetne kerülni az ugynevezett „pótjavas-

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

lat"-rendszerrel, amellyel újabban mind sürűben találkozunk a debreceni adókirovési bizottság működése során. A kirovési lajstromokat tudvalevően közszemlére tették ki augusztus hó elején s e lajstromokban foglalt előadói javaslatok alapján küldték szét az érdekelteknek az értesítést a tárgyalás napjáról és az előirányzott adóösszegekről. A tárgyalás napján azután az történik, hogy a kincstári előadó *pótjavaslat* áll elő, amely pótjavaslat sem az érdekeltekkel nem közöltetett, ami — koncepciójuk — még nem jogsérelem — sem közszemlére ki nem tétetett, ami azonban már korántsem egyeztethető össze a törvény intenciójával. A közszemlére tétel ugyanis egyrészt azért történik, hogy maga az érdekelte adóalany értesülést szerezhesen a javaslatról s esetleg védelmi eszközökről gondoskodhassék, másrészt pedig, hogy mások is meggyőződést szerezhesenek arról, vajjon a kirovés a való körülményeknek megfelelően történt-e. Így azután, amikor a pótjavaslat a nem várt hideg zuhany erejével hat, az adóalany is megfosztva a védekezés lehetőségétől, meg maga a javaslat ellenőrzés, a nagy nyilvánosság beleszólási joga is illuzióriussá válik. Elhiszük, hogy a pótjavaslatot a kincstári előadó meg tudja okolni, például: hogy pontosabb adatokat szerzett, vagy hogy egyéb jövedelmi alapról nyert tudomást. De a pontos adatszerzés, az alapos tájékozás a javaslatok megkonstruálása s a lajstromok közszemlére tétele előtt is megtörténhetik, ami sok méltánytalanságot szüntet meg s nem segíti elő az adókirovési bizottságok működése iránt táplált bizalmatlanság megerősödését.

Koleragyanus főhadnagy a debreceni 80. gy. dandárban.

Nagy rémület a királygyakorlatokon.

A Pestvármegyében folyó királygyakorlatokon egy koleragyanus megbetegedés okozott ma nagy riadalmat. A gyanus megbetegedés éppen a debreceni 80-ik gyalogdandárban történt s a beteg Folkusházy Lajos főhadnagy. A dandárparancsnok, Paczák Kálmán tábornok azonnal elrendelte a szükséges óvintézkedések megtételét, hogy az esetben, ha valóban kolerás megbetegedés történt, a betegség ne terjedhessen.

Az esetről különben a következőket jelentik:

A királygyakorlatokra összevont csapatok között csütörtökön Verseg pestmegyei községben felütötte fejét a kolerariadalom. Ugyanis ezen a napon Folkusházy Lajos főhadnagy, aki a fővárosból jött vissza, koleragyanus tünetek között megbetegedett. A 80. dandár, amelyhez a főhadnagy tartozik, már három napja táborozott itt és Folkusházy Zoltán Béla kairói konzul kastélyában lakott. A beteget először Bodó Pál dr. ezredorvos vizsgálta meg és ő konstataulta a koleragyanus tüneteket. A beteget nyomban izolálták s minden szükséges intézkedést megtettek, mert ezen a ponton rengeteg katonaság van együtt.

A legénységet mindenről kioktatták s parancsot adtak ki, hogy gyümölcsöt nem szabad enniük s csak citromsavas vizet szabad inniük. Citromsavat azonban nem adott nekik senki.

A főhadnagy betegségéről azonnal jelentést tettek Paczák Kálmán dandárparancsnoknak. Tegnap a tovavonuló csapatok Aszódra szállították magukkal Folkusházyt, ott a báró Podmaniczky-kastélyban szállásolták el.

Van egy szomorubb ujságlja is a királygyakorlatra vonuló katonaságnak: Apcon egy legény napszurásban meghalt.

Folkusházy állapotáról bővebb tudósítás még nem érkezett.

A bán merénylője a bíróság előtt.

Bilincsbe vitték a tárgyalásra.

Ahorvát bánnak, *Tomasics* Miklósnak és *Chavrak* Levin osztályfőnöknek merénylője ma állott a törvényszék előtt. Emlékezetes — még, hogy *Mattausk* gyógyszerész a dunaparti korzón megtámadta a horvát bán és az osztályfőnököt és inzultálta.

Általános feltűnést keltett a tárgyaláson, amelyen igen sok érdeklődő jelent meg, hogy a vádlottat láncok között csendőrök kísérték az utcán. A horvát törvények ugyanis azt rendelkezik, hogy a vádlottaknak bilincsben kell lenniök. Az ügy különben ma nem nyert befejezést, mert a tárgyalást elnapolták s így ítélet csak későbbben lesz.

Zsuifolt teremben nyitotta meg *Wiener* Sándor dr. büntető járásbíró a tárgyalást, melyen maga *Tomasics* Miklós dr. bán nem jelent meg, mert most Gasteinban üdül s helyette a jogi képviselője *Dési* Géza dr. budapesti ügyvéd vett részt a tárgyaláson. A vád képviselőjére *Strache* Gusztáv dr. budapesti kir. ügyészt küldték ki, a vádlott védőjeként *Polónyi* Dezső dr. országgyűlési képviselő szerepelt, a horvát tolmács tisztét pedig *Nemes* József töltötte be.

A vádlottat, *Mattausk* Emánuel gyógyszerészt, két fogházör vezette a terembe. — Az egyik ör eltávozhatik! — szöit rög tön a bíró. Hogy a vádlottól, mihelyt a budapesti ügyészség fogházába ért, a rabláncot iszedték, — szinte felesleges is említeni.

(A vádlott kihallgatása.)

Tomasics bán följelentésének felolvasásával vette kezdetét a tárgyalás. A bíró elrendeli, hogy horvát tolmács közvetítse a kihallgatásokat. — Elsőnek a vádlottat szólítja maga elé.

Mattausk Emánuel udvinai születésű, 33 éves, római katolikus gyógyszerész. — Vagyona van? — kérdezte a bíró a vádlottól.

— Nincsen; *Tomasich* és *Chavrak* ur elvitte.

— Miért van fogva Zágrábban?

— Magam sem tudom. Julius 21-én letartóztattak, mert egy levelet irtam *Tomasich* nak. — Veszélyes fenyegetést látnak benn. — Hogy történt a dunaparti eset? — kérdezte a bíró.

— *Nyakonütöttem a bán* és *Chavrak* ot. *Chavrak* vissza akart ütni az esernyőjével, de é na botommal védekeztem.

— Miért bántotta a bán?

— Mert engem és családomat tönkre tett.

— Mivel tette tönkre?

— Elvette törvényellenesen azt a patikajogot, amelyet *Rauch* bán

től kaptam *Cirkvenicára*.

— Megnyitotta a patikát?

— Már teljesen be volt rendezve.

— A periratokból az derül ki, hogy a *Cirkvenicai* patika helyett másikat kapott.

— A bán a *Pester Lloyd*ban és a *Narodni*

*Noviny*ben nyilatkozott, és ebben a nyilatkozatban megígérte, hogy *Golubincében* kapok patikát.

— Ezt a patikát is megnyitotta?

— Nem. Csak megígérte a bán, de azzal, hogy várjak, kapok majd jobbat.

— Miben látja a tönkretételét?

— A *Cirkvenicai* patika 80.000 koronát ért, a *Golubincéi* pedig 20.000 koronát sem.

— Volt magának pénze patikára?

— Volt háromezer koronám, a többiről pedig váltóval gondoskodtam. A váltón *Tomasich első felesége*, *Szuflein* doktor és *Culeim* állott jót.

— Milyen meggyalázó szavakkal illette a bán

— Németül mondtam, hogy *huncut, gazember. Chavraknak is mondtam.*

— Az nem tartozik ide — mondta a bíró — *Chavrak* ur nem emelt vádat. (Derűtség.) Mondta azt is, hogy csaló?

— Nem, csak azt, hogy *hazudott*, mert ígéretét nem váltotta be. *Berchtold* grófnak kétezer koronát ígértem közbenjárásért és *Tomasich* megengedte, hogy titokban, hirdemény nélkül eladhassam a *Golubincéi* patikát. Teljesen tönkretett a családommal együtt. Az egyik fiam meghalt, inkább az éhségtől, mint a betegségtől. Különben be fogom pörölni *Tomasich* ot, mert tönkretett.

(A bánhelyettes vallomása.)

Ezezt a vádlott kihallgatása véget ért. Következett *Chavrak* Levin dr. bánhelyettes osztályfőnök tanuképpen való kihallgatása, amely éppen úgy, mint a vádlotté, tolmács utján történt.

A bánhelyettes hosszadalmasan előadja, hogyan mentek el az Angol királynő szállóból a korzóra. Nem tudja, bottal-e vagy kézzel támadt *Mattausk* ek a bánra, mert nem vette észre a vádlott közeledését. A hang után itélve, azt hiszi, hogy kézzel inzultálta *Mattausk* ek a bán

Németül kiáltozott néhány szót, a szavakra azonban nem emlékezik.

— Ez a bán, ez tett tönkre, — ennyire emlékszem, hogy mondta.

— Igaz, hogy *Mattausk* ek patikát kapott *Cirkvenicában*?

— Igaz. 1909. december 18-án.

Az ügyész: Tud-e arról, hogy a vádlott kárt vallott és ezt megbecsülték?

Chavrak Levin: Igen, benyitott egy kérényt, a melyben azt kéri, hogy állapítsák meg azt a kárt, a mi meg is történt. 1696 koronában állapították meg a kárt, a költségek fejében pedig 1700 koronát. Erre *Mattausk* ek jegyzőkönyvben kijelentette, hogy kárpótolva érzi magát a *Cirkvenicai* gyógyszerért és áll minden további követeléstől.

Az ügyész: Tud-e arról tanu ur, hogy a *Golubinci* koncessziót elfogadta?

Chavrak: Tudok erről, de azt is tudom, hogy a vádlott nem tudván megnyitni a patikát, kérte a patikajognak *Szrka* Adolfra való átruházását. A kormány ezt megengedte.

— Mit gondol, volt ebből *Mattausk* eknek haszna?

Itt van egy levél *Szrkától*, a melyből kitűnik, hogy *Szrka* *Mattausk* eknek a patikajogért ezer koronát adott készpénzben, majd három hónap mulva 500 koronát, ezenkívül kötelezte magát, hogy még ötezer koronát fog adni.

Chavrak még elmondta, hogy a patikáügyben még a merénylet előtt interpelláció volt a horvát száborban, majd *Polónyi* *Dezső* védő kérdéseire adott felvilágosításokat a merénylet apróbb részleteiről és *Mattausk* ek általilag fenyegető leveléről.

Polónyi *Dezső* védő a kérdések során — olyan magánügyek iránt érdeklődött a tanunál, amelyekre *Wiener* járásbíró megtagadta a tanu válasz-jogát.

Ezután az ügyész kérelmére tekintettel arra, hogy az orvosszakértői vélemények különbözők voltak, az igazságügyi orvosi tanács véleményének kikérése végett a tárgyalást elnapolták.

Fehőrneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piacz-utca 12. sz. (Langerecht palota)

Arany János-utca 15. sz.

mosó Intézet Piacz utca 61.

Asszonyok forradalma a drágaság ellen.

Rombolnak, fosztogatnak, gyujtogatnak.

Maenius Agrippa óta olyan tanulságos lázadás nem volt a világon, mint amilyen most van Franciaországban. A francia asszonyok forradalmat rendeznek a drágaság miatt. Ugyanaz az eset, amiről Maenius Agrippa klasszikus példát mondott a gyomorról szóló meséjében. Csak egy kicsit megfordult a dolog. Most a gyomor lázadt fel és követeli, hogy enni adjanak neki. És követeli, hogy olcsón adjanak neki enni. A jogosan lázadó gyomrok szószólói a francia asszonyok, akik olyan alaposan hozzáálltak a francia piac drágaságának a csökkentéséhez, hogy ha így megy a dolog, nemsokára barrikádok fognak emelkedni az utcán és egy szoknyás Robespierre fogja a husárait diktálni Páris piacán.

De sokkal komolyabb és tanulságosabb dolog ez a francia „konyha-forradalom”, semhogy csak az esettel kapcsolatos ötleteket szabadna meglátni benne. Franciaországban valóságosan lázonganak az asszonyok és a szakácsnőkkel egy táborba gyűlve igyekeznek kiharcolni a megélhetését. És ezt olyan elszántan cselekszik, hogy már katonaságot is kellett ellenük kirendelni. Felgyujtottak péküzleteket, betörek mézárásokhoz, megtámadták a kofákat, törnek, zuznak és fosztogatnak és a terrorizmusuk igen sok élelmiszerkereskedőt már is arra kényszerített, hogy olcsóbban adják az áruikat.

A drágaság miatt fölbőszült asszonyok ellen katonaságot kellett kivezényelni, — de ez se nyomja el ezt az elkeseredésnek nagyon is jogosult és mindenképpen megindokolt kitörését. A francia asszonyok katonasággal, hatósági közbelépéssel nem törődve azt követelik, hogy szüntessék meg a vádmokat és tiltsák be az állatkivitel, mert ez az egyetlen ellenszere a drágaságnak. A mozgalom erejére rendkívül jellemző, hogy tegnap már a minisztertanács is foglalkozott vele és megbízta a földművelésügyi minisztert, hogy vizsgálja meg a zavargások okát és tegyen előterjesztést a kormányának.

Mindennél nagyobb bizonyítékai a francia asszonyok temperamentumának a következő táviratok, amelyek részletesen elmondják, hogy miképpen folyik a francia gazdaságyasszonyok önvédelmi harca a drágaság ellen.

Douaiban tegnap kétezer háziasszony megostromolta a vásárcsarnokot és kényszerítette az árusokat arra, hogy az élelmiszereket az előbbi áron árusítsák. Azután az Internatinalét énekelve belárták a várost.

Fresnesben egy szatócsnak az üzletét feltörték és kifosztották. — Lensben az élelmiszerkereskedők tegnap üzleteiket az egész napon át nem merték kinyitni. — Saint-Quentinben már napok óta folyik a tüntetés, mely tegnap este komoly zavargásba csapott át. A kivonult nagyszámú rendőrség és katonaság dacára, a tüntetők majdnem az összes mézárskéket és péküzleteket kifosztották és lerombolták. Egy kereskedő házat kifosztották és felgyujtották. A többi üzlet zárva van. Új csapatok érkezését várják.

A francia viszonyok példáját Belgiumban is követik. Tegnap csaknem az összes hetivásárokon az asszonyok lármásan tüntettek és a parasztoktól a tejet és tojást felével olcsóbban követelték. — La Louviereben a csendőrség megszállta a piacot, Julémontban pedig a rendőrségnek kellett a parasztokat a háziasszonyok dühe elől megvédelmezni.

Igy intézik el a drágaság háborúját Franciaországban. Ezeket a kardos menyecskéket el kellene hozni Magyarországra egy kis vendégzereplésre.

St. Quentinből jelentik: Este megismétlődtek a tüntetések. Atömeg szekerekből barrikádokat emelt. A csendőröket és katonai őrszolgákat, akik a tüntetők ellen felvonultak kövekkel és egyéb tárgyakkal dobálták

meg, sőt revolverlövéseket is tettek. Egy katonára és egy csendőr megsebesült, többen zúzódásokat szenvedtek. Erre a csendőrség akcióba lépett a tömeg ellen. Az egyik házat, amelybe nagyszámú tüntető menekült, csendőrség és katonaság fogta körül és megadásra kényszerítette a bennlévőket. Ezzel a rend helyreállott. Mintegy husz tüntetőt letartóztattak.

Khuen Héderváry Károly gróf a törvényhatósági tisztviselők bántalmazásáról.

Nyilatkozott a miniszterelnök.

A miniszterelnök egy igen érdekes és találó kijelentését kolportálták ma a folyosón. A képviselők egy nagy csoportjában, a mely Khuen-Héderváry Károly gróf körül képződött, beszéltek Kossuth Ferenc mai cikkéről, amely az Egyetértésben jelent meg ahol Antal Géza tegnapi lesújtó citátumával szemben azzal védekeznek, hogy a politikában mindig el kell készülnie lenni meglepetésekre. Tíz nappal a koalíció kormányra jutása előtt gondolt-e valaki legtávolabbról is arra a lehetőségre — mondja Kossuth — hogy a nemzeti ellentállás vezérei átvegyék a kormányzást a katonai kérdés egyszerű kikapcsolásával, akkor, mikor éppen a véderőjavaslat le nem tárgyalása miatt fegyverrel oszlatták szét az országgyűlést és az egész ország lázban volt.

Ugyanakkor szóvá tették a Pesti Napló vezércikkét, amely erősen támadja a törvényhatóságok tisztviselőit, akik mintegy vezényszóra szavaznak az obstrukció elleni feliratokra. És azt mondja, hogy ezt a kormány boszujától való félelmükben teszik.

Az igen élénk eszmecsere folyamán a miniszterelnök körülbelül ezeket mondta:

— Szépen meg fogják köszönni a törvényhatóságok tisztviselői az ellenzéki lapoknak, hogy így lebecsülik politikai és egyéni önállóságukat. Ugy látszik, most napirenden van a sajtóban a tisztviselők bántalmazása, mert nem tolják az obstrukció szekerét, pedig a tisztviselőknek ugyancsak nagy okuk van erre a magatartásra. És éppen Kossuth cikke mutat rá arra az okra. Való igaz, hogy óriási meglepetés volt, mikor 1906. április 9-én a nemzeti ellentállás vezérkara egy általános kikapcsolással megkötötte Bécsben a paktumot és nyeregbe ült. De nem is annyira nemzet egésze volt meglepve, amelynek nagyrésze körülbelül sejtette a következőket, hanem meg voltak lepve elsősorban a törvényhatóságok tisztviselői, akik jövőjük és kényerük kockázatásával odaállottak a tűzvonalba és segítettek nemzet kiválasztott vezéreinek a hadállások megvívásában egészen a bécsi paktumig. Ez a meglepetés még most is annyira uralja a tisztviselői kart, mint amaz áprilisi napokban és a tisztviselők éppen azért járnak elől az obstrukció elítésében, mert ők fogják lehetetlenné tenni azt, hogy az ellenzék megismételhesse azt a színjátékot, amely akkor olyan furcsa slágerrel végződött éppen a tisztviselőkre nézve.

A miniszterelnök szavait általános megelégedéssel hallgatták a képviselők.

SPORT.

A vasárnapi footballmérkőzés. Az őszi sason első mérkőzése iránt, Ungvár—Debrecen fokozott érdeklődés mutatkozik. A DTE. csapata, mely a nyár folyamán szorgalmas

trainniget tartott, kevés hiánnyal olyan összeállításba fog szerepelni, mellyel a uainoki émr közésekre fog kiállani. Az ellenfél — az Ungvári Atlétikai Club, az északi kerület egyik legszínpatikusabb csapata. Teljesen ugynevezett uri csapat, játéku idealisan tiszta. — A DTE a mult évben vereséget szenvedett tölük, hisszük azonban, hogy a kölcsönt most vissza fogják adni. A mérkőzés délután 5 órakor a nagyerdei sporttéren. Biró Berényi (M. A. T. C.) lesz. Megelőzőleg a Debreceni Munkás Testedző Egyesület játszik a DTE II-vel 3 órai kezdettel, biró itt Hajdu (DTE.)

KÖZOKTATÁS.

A napközi Diákotthonban a beiratások megkezdődtek, még pedig oly sikerrel, hogy csak 10 hely van még üresedésben. Havi díj előlegesen fizetendő husz korona, amelyért a tanuló (gimnáziumi, reál., keresk., polgári) oktatást, felügyeletet élvez és izléses uzsonnát kap. Megnyitás e hó 7-én. A növendék az otthonban d. u. fél 3 órától esti 7 óráig tartózkodik és ezen idő alatt szakszerű felügyelet és tanári segítség mellett végzi tanulmányait. — Bárminemű felvilágosítással szívesen szolgál az Izraelita Fiúinternátus Diákotthon igazgatósága (Darabos-utca) A napközi diákotthonba felekezeti különbség nélkül felveszünk növendékeket. Az igazgatóság. Telefon 813.

Beiratkozások a polgári fiúiskolába. A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet polgári iskolai tagozatában a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 4. napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között (földszint 5. szám alatt). A tanintézet jelenlegi tanulói, valamint az ujonnan beiratkozó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és uiraoitási bizonyítványokat is bemutatják. Beiratási díj 6 korona, egész évi tandíj 60 korona. Beiratáskor a beiratási díj és a félévi, kivételesen a negyedévi tandíj fizetendő. A tanévet szeptember hó 6-án délelőtt 10 órakor nyitjuk meg. Az igazgatóság.

Beiratkozások a kereskedelmi tanintézetrel kapcsolatos három éves felső kereskedelmi iskolába. A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet hatodik tagozatát képező három éves női felső kereskedelmi iskolába a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1., 2., és 4. napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12. és délután 3—5 óra között az igazgatóság hivatalos helyiségében (II. épület I. emelet 23. szám). A beiratáskor a növendékek a legutóbb nyert IV. osztályu iskolai és születési bizonyítványt (keresztlevél) is bemutatják. Tandíj egész évre ketőszáz korona, beiratáskor félévi, esetleg negyedévi tandíj fizetendő be. Szegénysorsu tanulók, ha legalább is jó osztályzatot bírnak, tandíjkezdve nyert folyamódhatnak, ez iránti és az Iskolai Felügyelőbizottsághoz címzett kérvények beiratáskor az igazgatónál adandók be. A tanévet szeptember hó 6-án reggel 9 órakor nyitjuk meg. Az igazgatóság.

— **A gazdasági ismétlő iskolában** a beiratás f. évi szeptember hó 1-én kezdődik és 15-ig tart. Beiratások tartanak a Miklós-utcai református leányiskolánál délelőtt 8—12 óráig, továbbá a Bethlen-utca 3. sz. alatt levő iskolában és az I. sz. gazdasági népiskola telepén: Mikepércsi-ut 10. szám alatt. Felhívtnak a szülők, hogy ismétlő-iskola köteles gyermekeiket kellő időben irassák be, mert a beiratást elmulasztó szülők ellen a törvényes eljárás megindíttatik.

Beiratkozás a felső kereskedelmi iskolába. A Debreceni Kereskedelmi Tanintézet felső kereskedelmi iskolai tagozatában a befejező beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 4. napjain történnek, még pedig délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között az igazgatóság hivatalos helyiségében (II. épület, I. emelet 23. szám). Az alsó osztályba oly tanulókat veszünk fel, kik a polgári fiúiskola, gimnázium vagy reáliskola negyedik osztályát sikeresen végezték. A tanintézet jelenlegi tanulói, valamint az ujonnan beiratko-

zó növendékek a legutóbb nyert iskolai bizonyítványon kívül még a születési (keresztlevél) és újraoltási bizonyítványukat is bemutatják. Tandij egész évre 200 korona, beiratkozáskor a félévi, esetleg negyedévi tandij fizetendő be. Előzetesen beiratkoztak a 40 korona tandiját félévire, esetleg negyedévi tandijra egészítik ki. Szerényebb anyagi helyzetben levők a tandijnak havi részletekben fizethetőségért folyamodhatnak. Szegénysorsu, de jó magaviseletű tanulók, ha legalább is jó osztályzattal bírnak, tandijkedvezményt nyerhetnek. A havonként fizethetőségért, valamint a tandijkedvezményért folyamodni kell és az Iskolai Felügyelőbizottsághoz címzett kérvények beiratkozáskor az igazgatónál adandók be. A tanév szeptember hó 6-ikán reggel 9 órakor nyitjuk meg. Az igazgatság.

Az Iparostanonciskola igazgatósága tisztelettel tudatja a tanonctartó munkaadókkal (mesterekkel, műhelyek, gyárak vezetőségével), hogy a beírás folyó évi szept. 4-én kezdődik és szeptember 16-ig tart, naponta délután 3-7-ig a következő beosztással: 4-10-ig fiúk, 11-14-ig leányok; 14-16-ig fiúk és leányok. Az ezen időn túl jelentkezők mulasztóknak tekintetnek s egyszerűsmind elesnek a munkaadók által kivánt csoportba való beosztás lehetőségétől. A tandij: 4 kor. s a beírás díj, 50 fillér, a beiratkozáskor fizetendő; ugyanakkor a tanoncszerződés is bemutatandó

— **Beiratkozás a polgári fiúiskolába.** A debreceni nyilvános m. polgári fiúiskolában (Arany János-u. 18.) az 1911-12. tanévre szóló beiratkozások d. e. 9-12, d. u. 3-5-ig tartatnak meg. Az előadások szeptember 5-én reggel nyolc órakor kezdődnek.

— **Az izr. polgári leányiskolában** a jövő tanévre szóló beiratkozások szept. 1., 3. és 4. napjaiban tartatnak az iskola Deák Ferenc-utcai épületében d. e. 9-12-ig. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása 5-én lesz. — Évi tandij hatvan korona.

— **Beiratás a Nőth-zeneiskolába.** Szent Anna-utca 18. (a róm. kath. főgimnáziummal szemben) a beiratások naponta d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig történnek. Prospektus (tájékoztató) kapható díjtalanul Schmidt S. hangszerüzletében.

A hűtlen asszony sorsa.

Lelőtte az ura.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Halálos végű szerelmi dráma történt ma reggel a fővárosban. Bakonyi Sándor napszámos lelőtte a feleségét, aki őt otthagya és nem is akart hozzá visszatérni. A szerencsétlen asszonyt rögtön megölte a golyó.

A merénylő férj, Bakonyi Sándor negyvenkét esztendő és három nap óta a Hungária-ut 94. számú házban egy szőnyegporlónál dolgozott. Huszonkét évvel ezelőtt vette el feleségét, Orbán Mária-t, akit most a Vámház-köruton egy cukorkaüzletben volt alkalmazva, mint elárúsítónő. Két leányuk van, 20-21 évesek, Margit és Ilona, akiknek kávémérésük van a Futó-utca 20. számú házban.

Bakonyi a feleségével az O-utca 24. sz. alatt lakott, míg a leányok abban a házban vettek lakást, ahol a kávémérés volt. A férj már régen féltékenykedett a feleségére, akit folytonosan azzal gyanúsított meg, hogy megcsalja. Emiatt állandóan veszekedtek s Bakonyi többször el is verte az asszonyt, a ki végre is megunta az ilyen életet s elköltözött az O-utca 6. szám alá.

A férj hívta vissza, de az asszony nem akart menni. — Akkor azt mondta neki:

— Ha már többé nem akarsz velem lakni, legalább menj a leányaidhoz a Futó-utcába.

De az asszony erre sem volt hajlandó. Elköltözött az O-utcából a Váci-körut 51. sz. alá, ahol a nővére viceházmesterné s ott lakott nála.

Ma reggel Bakonyi Sándor felkereste a leányait.

— Itt aludt az anyátok — kérdezte tőlük.

— Nem, — felelték.

— Hát akkor — kiáltott fel Bakonyi, — nem is alszik az többé másutt, csak egy helyen.

Revolvert szerzett és elment a Váci-körut 51. szám alá. Amint belépett a vicelakásba, egyedül találta ott a feleségét. Fogta a revolvért s kétszer rálőtt az asszonyra, a ki holtan esett össze. A szívet járta keresztül az egyik golyó.

A merénylet után Bakonyi Sándor önként jelentkezett a hatodik kerületi kapitányságon.

— Lelőttem a feleségemet — mondotta — mert elhagyott.

A gyilkos férjet átkisérték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap, szeptember hó 3-án prédikálni fognak: A Nagytemplomban Szele György lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Herpai Gábor s. lelkész, 11 órakor Bartha Dezső s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, az ispotályi templomban viski Kovács Lajos 4. th., a csapókerti imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a homokkerti imaházban Nagy István főiskolai szénior.

Az ágosai hitv. evang. templomban holnap, vasárnap Kutas Kálmán segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Meglesz a debreceni Dmke internátus.** Emlékezetes, hogy a Dmke telket kért a várostól, hogy azon a saját kezelésében egy internátust létesítsen és tartson fent. A város közgyűlése e célra a Hatvan-utca végén levő területet adta át. A Dmke azonban ezt nem akarta elfogadni és a nagyverdő mellett kért területet, amit azonban a város megtagadott. Tegnapi után a Dmke elnöksége értesítette Kovács József polgármestert, hogy a Hatvan-utcai telket elfogadja. Így most már megvan a remény arra, hogy az internátus, amelyre valóban nagy szükség van, mihamarabb felépül.

— **A köztisztasági vállalat intézője.** A köztisztasági és fuvarozási vállalat felügyelő bizottsága ma délelőtt tartott ülést Kovács József polgármester elnöklete alatt s megtartotta a jelölést az intézői állásra, ennek eredménye szerint a bizottság megválasztásra egyhanguan Kövendy Domokost, a város gazdasági felügyelőjét ajánlja a tanácsnak, amely a választást hétfőn fogja megejteni.

— **A vármegye új székháza.** Hajdúvármegye székházának építése érdekében kiküldött bizottság ma tartotta meg ülését az ideiglenes vármegyeházán Kovács Gyula alispán elnöklete alatt. Jámor Bálint budapesti műépítész bemutatta a székház kupolafedezésének tervét. A fedésre már két ajánlat érkezett is be, de ezeket figyelembe nem vették, mert nagyon drága ajánlatok voltak. Kimondta tehát a bizottság, hogy a kupolafedeztetnem cinkkel, hanem vörösrézrel fedetik, mert bár ez drágább, a vörösréz tartósabb. A fedési munkák pedig újabb versenytárgyalást hirdetnek, amelynek határidejét e hó 18-ára tűzték ki. Bemutatta azután Jámor műépítész a nagyterem rajzait, amelyek szerint a nagyterem gyönyörű lesz. A padok félkörben, emelkedően futnak körül a hét nagy ablakos teremben. Az elnökség részére egy magasabb, az előadók

számára egy alacsonyabb emelkedés van. Tárgyalták azután Tóth és társa építész ama bejelentését, hogy a mélyebb ásás miatt többlet munkát kellett teljesíteni s ezért felülfizetést kér. A bizottság javasolja ezt. Végül kimondták, hogy a mellék udvarokat már most, az épület befejezése előtt kikövezik.

— **A kolera.** Budapesten — mint tudósítónk táviratozza — újabb koleraeset fordult elő, Bihary Izsó 42 éves napszámos Kárpát-utca 15. szám alatt lakik. A Wellisch-utóda cégnél dolgozik. Tegnapi Ujpesten volt, ahol csizmát vásárolt. A Duna vizéből ivott, éppen ott, ahol a Leiner-gyár szennyvize a Dunába torkollik. Csakhamar összeesett. A járványkórházba vitték, ahol Magyarévics főorvos megvizsgálta. Koleratüneteket konstátált. Bakteriologiai vizsgálat még nincs.

Úszkübből jelenti egy táviratunk, hogy ott ijesztő módon terjed a kolera. Tegnap ötven ember halt meg kolerában és 51 új megbetegedés történt. Ugyancsak tegnapig 64 új esetet jelentettek be. Az orvosok nem győzik a munkát.

A radról táviratozzák: Kaiser Károly, a belügyminiszterium egészségügyi felügyelője a város és a megye egészségügyi intézményeinek felülvizsgálása végett Aradra jött. Kaiser, aki általános egészségügyi vizsgálatot tart az országban, elmondta, hogy ya mult évi kolera veszedelemnek meg látszik a hatása az országban, mert a legkisebb községek is kitünően fel vannak szerelve az óvintézkedések megtételére szükséges eszközökkel. Nagyobbmértvű kolera-járványról szó sem lehet, mert a hatóságok kitünően működnek. Kaiser hetekig marad a megyében.

— **A pápa nagybeteg.** Rómából táviratozzák, hogy X. Pius pápa állapota rosszabbodott, térde már egészen dagadt.

— **Visszakövetelt bárói ékszerek.** Bécsből táviratozzák: Néhány évevel ezelőtt sokat beszéltek Bécsben báró Nikolics Fedor rudnai nagybirtokos házasságáról. A báró feleségül vette egy bécsi nagyiparos gyönyörű leányát. Néhány nap mulva azonban meghasonlottak egymással. Azóta külön élnek, bár még törvényesen nincsenek elválva. A báró és felesége között már több mint két esztendő óta pörökösödés folyik. A báró, a ki azt állítja, hogy közte és felesége között tulajdonképpen nem is volt házassági közösség, visszakövetelte feleségétől azt a gyöngygyakereket, melyet eljegyzésük alkalmával ajándékozott neki. Ez a nyakék óriási értéket képvisel és két évvel ezelőtt, mikor a magyar delegáció Bécsben ülésezett, a karzaton többször megjelent a báróné, nyakán ezzel az ékszerrel, a mely akkor nagy feltűnést keltett. Ezen a nyakéken kívül visszaköveteli a báró azokat az ezüstműveket és családi régiségeket, melyeket házasságuk alkalmával hozott a házhoz. Már több bíróság tárgyalta ezt a pört, tegnap pedig a bécsi tartományi főtörvényszék döntötte el. A főtörvényszék kimondta, hogy az asszony nem tartozik visszaadni férjének a nyakéket mindaddig, míg törvényesen el nem vált tőle. A ház-tartáshoz szükséges ezüstműveket a báróné megtarthatja, a férjtől kapott családi ékszereket és drágaságokat azonban tartozik visszaadni férjének.

— **Czárán Zoltán nyeregben.** Annak idején a hazai lapok bő tudósítást irtak arról a sajnálatos balesetről, mely Czárán Zoltán-nal, a kitünő urlovással az alagi versenyen történt. Akkor az urlovas lemondott a lovaglásról. Most, hogy kiheverte az alagi sérüléseit, mint nagyváradi levelezőnk jelenti, nyeregbe fog ülni. Szeptember tizenhatodikán és tizenhetedikén tartja meg a Bihari Urlovasok Szövetkezete szokásos, kétnapos őszi meetingjét Nagyváradon. A két napon összesen tizenhárom verseny kerül befutásra. Külön szenációja lesz a versenyeknek, hogy az utóbbi évek legjobb és több éven keresztül champion urlovasa, Czárán Zoltán nyeregbe fog szállani — Nagyváradon. A szerencsétlenül járt urlovást nemrég felkereste a hivatalos versenylap —

egyik munkatársa, aki előtt a kitűnő lovas ugy nyilatkozott, hogy egészsége már megengedné a lovaglást, csupán megnövekedett testsúlya miatt nem szállhatott eddig nyeregbe. Most azonban nyeregbe tud venni 70 kilót, vagyis vidéki pályákon már valószínűleg nyeregbe fog szállani.

— Gyomor- és bélhurtnál a rég bevált Ferencz József-keserűviz páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert. A szervezet ezen tiszta ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó és élvezető hatása minden fájdalomtól ment és még súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen mellékhatásokat.

A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugateurópa legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferencz József“-keserűviz természetes vegyi összetételéről és gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak.

Az igazi Ferencz József-keserűviz a gyógykincsek egyik legértékesebb része és évenként sok millió palackban az egész világba szétküldik. Kérjük a fűszerkereskedésekben határozottan valódi Ferencz József-keserűvizet, nehogy valamely csekély értékű utánzatot kapjunk.

A Nyugat Ignó, Fenyő Miksa és Osváth Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat szeptember hó 1-én megjelent 17. számában folytatja Halász Imre Szilágyi Dezsőről írt cikksorozatát. A Nyugat gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük még: Nagy Géza Zilahi Kiss Béla. Füst Milán Egy uri hölgyhöz, vers. Tóth Wanda Első szerelem, novella. Tóth Árpád Versek. Szabó Dezső A magyar tanárság pszichéjéhez. Babits Mihály Versek. Halász Imre Egy letűnt nemzedék. (Huszonegyedik közlemény Szilágyi Dezső III.) Ady Endre: Versek. Lengyel Géza Megrendelésre... Várady István A jégmadár, vers. Bródy Miksa Brünhilda, novella. Kemény Simon A viaszbaba, vers. — A Figyelő című rovatba Jász Dezső, Laczkó Géza, Peterdi István, Bálint Aladár, Feleky Géza írtak cikkeket. A Nyugat főmunkatársai: Ady Endre, Ambros Zoltán, Babits Mihály, Halász Imre, Hatvany Lajos, Móricz Zsigmond. — A Nyugat előfizetési ára: egész évre 24 korona, félévre 12 korona. Egyes szám ára 1 korona 20 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Mérlegutca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

— Fogsgáiban marad a szélhámós álgógyszerész. Pozsonyból táviratozzák: A pozsonyi törvényszék vádpanácsa tegnap foglalkozott Ujváry R. Zoltán védőjének, dr. Roter Salamonnak az előzetes letartóztatását elrendelő vizsgálóbírói végzés ellen beadott felfolyamodásával. A vádpanács a felfolyamodásnak nem adott helyet és így a szélhámós és diplomatahamisító álgógyszerész továbbra is a pozsonyi ügyészség fogházában marad. A nyomozás már eddig is igen sok súlyosan terhelő adatot derített ki Ujváry ellen. A diploma-hamisításon kívül több családi ügyben folyik az eljárás. Ujváry tagadja a csalásokat, de sok bizonyíték van ellene.

— Bártfán tilos a bakkarat. Néhány esztendővel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a leleplezés, hogy a bártfai kaszinóban nagyszabású lovacska-játék folyik a fürdővendégek, főleg az asszonyok részvételével. A leleplezés után betiltották a lovacska-játékot, a hazárdszellemet azonban nem lehetett kiirtani a kitűnő sárosi fürdőről. A kaszinóban az idén megint fölállították a bakkarat-asztalt, amely körül délutánonként esztendőnkint ismét csak ott tolongott a fürdőelőkelősége, de most már csak férfiak, mert nőket nem engedtek be. De még a férfiak is bőven jövedelmeztek a bérlőnek, aki köny-

nyedén kikereste a pinkapénzből a rövid fürdővadra szóló 14000 koronás bérletet. — Legutóbb a Sáros című eperjesi lap interpellációt intézett Sáros vármegye alispánjához, Tahy Ferenchez, akit felszólított, hogy közgazdasági uton szüntesse be a játékbakkaratot, mely tönkreteszi az eredetileg gyógyfürdőnek épített Bártfafürdő jó hírnevét. Az alispán a cikk megjelenése után vizsgálatot indított és tegnap csakugyan beültötte a bakkarat játékot.

— Vasuti összeütközés. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma reggel vasuti szerencsétlenség történt Budafokon. Egy személyvonat beleszaladt egy nyílt pályán veszteglő tehervonatba s hogy emberélet nem esett áldozatul, az csak annak köszönhető, hogy a személyvonat vezetője erősen fékezett. Nyolc utas megsérült ugyan, de ezek mind könnyebb sebeket kaptak a bevágódó ablaktábláktól. A Bruck felől jövő tehervonat ott vesztegelt Budafok közelében a nyílt pályán. 6 óra 45 perckor érkezett oda a Grác felől jövő személyvonat. A váltó nem volt tilosra állítva, a személyvonat tehát keresztülhaladt rajta, de a vonatvezető észrevette, hogy a nyílt pályán vonat vesztegel. Minden erejével fékezni kezdett, de már késő volt. A személyvonat beleszaladt a tehervonathoz s hogy apró darabokra nem zúzóttak a vonat vagonjai, az csak annak köszönhető, hogy a személyvonat az erős fékezés következtében már lassabban haladt.

— Fölrobbant hajó. Stettinből táviratozzák: Tegnap délután négy óraker a Strewe kormánygőzös kazánrobbanás következtében legberőpült. A katasztrófa a világító torony közelében történt. A detonáció mérföldekre elhallatszott és nagy ijedelmet okozott. — Slesinszky építőtanácsos, Laab kapitány és négy matróz meghalt, rémesen összeroncsolt holttestüket ma találták meg. Több könnyebben sebesült matrózt a kórházba szállították.

— Menyasszonyok és vőlegények. A debreceni kir. állami anyakönyvvezető előtt a következő párok jelentették be házasságkötési szándékukat: Aranyos Ferenc—Antal Zsuzsanna, Szőnyi Sándor—Pleszniri Etelka, Kemény Béla—Töviski Julianna, dr. Bölöni Zoltán—Des Combes Gizella, Báró Gaston—Baltalos Jolán, Szécsi Gábor—Füzesi Erzsébet, Pető István—Török Zsófia, Szerencsi Ferenc—Oláh Emilia, Bartha István—Szekeres Mária, Jeney Sándor—Téglási Borbála.

— A debreceni vendéglősök, kávéosk gyűlése. A debreceni vendéglős és kávéosk ipartársulat e hó 5-én kedden rendkívüli ülést tart, melyre az összes tagok ezuton is meghívhatnak. Tárgyak fontos ügyek.

— Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen jó gyermekem, testvérünk, menyem, sógoronk, néhai özv. Géder Sándorné Nagy Emma f. hó 2-án délután fél 6 óraker életének 32-ik, özvegységének 11-ik évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. — Kedves halottunk földi részei f. hó 4-én délután 3 óraker fognak a református egyház szertartása szerint a Csapó-utca 6-ik számú háztól a nagytemplomban tartandó ima után a Péterfi-utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességétélére rokonainkat, ismerőseinket fájó szívvel meghívjuk. Debrecen, 1911. szeptember hó 2-án. Áldás és béke poraira! Bánatos édesanyja: özv. Nagy Sándorné szül. Medgyesi Eszter. Testvérei: Lajos, Erzsébet és Margit. Anyósa: özv. Géder Józsefné szül. Juhász Julianna és gyerme-

kei. Nagybátyjai: Földesi Gerzson nejevel és gyermekeivel, Medgyesi Gyula, Számos közeli és távoli rokon nevében is. — A temetést özv. Dankó Béláné és Társa temetkezési intézete rendezi.

— A felvidéki nagygyakorlatok. Sátoraljaihelyről táviratozzák: Zemplén vármegye első részén már javában folynak a hadgyakorlatok. Dókus Gyula alispán Sztropkóra utazott, hogy személyesen meggyőződjék róla, vajjon megtették-e a szükséges előkészületeket. A kabinetirodából hivatalos értesítés érkezett, hogy a trónörökös csak a megye főispánját, alispánját és asztropkói járás főszolgabíróját fogja fogadni, mivel minden idejét a nagygyakorlatok következtében a vasuti forgalom — óriási módon megnövekedett. A csapatszállítások miatt az összes vonatok nagy késésekkel érkeznek meg Eperjesre. Eddig 250 csendőr érkezett, a kiknek feladatuk lesz a határt Sáros, Zemplén és Szepes megyékben elzárni. Eperjesben az eperjesi és szatmári honvédezedek, a losonci és eperjesi közös gyalogezedek és az eperjesi tüzérezredek vannak összpontosítva. Eperjesen és környékén összesen két hadosztály fekszik, mely nyolc ezredből áll.

— Elégett termés. Balmazújvárosról jelentik: Ma délbén tizenkét óraker Dobi István és Vincze János szénatermése, amely két kazalban állott egyináshoz közel, kigyulladt és teljesen leégett. A lakosság gyors segítséggel megakadályozta, hogy a lángoknak a lakóházak is áldozatul essenek. A tüzet gyu-fával játszó gyermekek vigyázatlansága okozta.

— Lázadó ezred. A Daily Telegraph Valenciából a következő táviratot kapta: Az itteni Majorca-ezredben a katonák és altisztek fellázadtak az ezredparancsnok ellen. — Husz altisztet és közkatonát lezártak és a hadbíró elé állítják. Kormánykörökben azt mondják, hogy nem politikai lázadásról van szó, hanem csupán csak fegyelmi szabálytalanságokról.

— Egy kínai házaló tragédiája. Eperjesről jelentik: Egy Akin nevű negyvenöt esztendősn kínai házaló súlyos szembalával az eperjesi kórházba került. A szerencsétlen kínai összes német tudománya 5—6 szóból áll és ezenkívül csak kínaiul beszél. Az eperjesi rendőrkapitány Bártfafürdőről hozatott hozzá egy lapán házalót, akinek azután elpanaszolta siralmas sorsát. A szegény kínai a sötét szobában egész nap sir és nincs semmi remény a felgyógyulásához.

— Gazdasági előadások Debrecenben. A napokban Debrecenbe érkezik Oravecz József vándorantató, aki itt Debrecenben és a hajdusági városokban gazdasági előadásokat fog tartani.

— Házasságok. Az elmúlt héten a debreceni anyakönyvvezető előtt a következő párok kötötték házasságát: Wagner Herman—Flamm Ilonka, Bundi Imre—Tóth Zsófia, Barna Sándor—Kecskeméti Mária, Makos János—Kiss Julianna, Vig István—Ignác Zsuzsanna, Farkas Imre—Mezei Erzsébet, Hohstädter Ernő—Péterfi Margit, Nagy Lajos—Pető Róza, Gál György—Ruhá Zsófia, Szilágyi István—Borbély Eszter, V. Máté Lajos—Oláh Mária.

— Beleesett a kutba. Földesről jelentik: Nagy Kálmán bojtár ma délbén, amikor az állatoknak vizet akart huzni, megszédült és a mély kutba zuhant. Mikor a balesetet észrevették, a fiu már halott volt.

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debrecen, Piac utca 73. sz. (Tihanyi-ház.)

Telefon 897.

Telefon 897.

Elfogadunk

betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámítolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapír fedezet mellett. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15—65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapirokra. — Bet. és kölcs. földi pénzesemlék adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzeletek. — Értékek átvétele magán- és közkezes végett (safe deposit). — Árkereskedelmi üzeletek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Állandó betétek

után 5%

netto kamatot fizetünk.

— **Megfőtt gyermek.** Egyekről jelentik: Pércsi Mária öt éves kisleányt az édesanyja néhány pillanatra magára hagyta. A kisleány ezalatt odament az udvaron álló üst-höz, melyben éppen mosáshoz való víz forrt, fölkapaszkodott az üst szélére s belezuhant a forró vízbe. Mire anyja visszatért, a kisleány már halott volt, a forró víz megölte. A csendőrség megindította a nyomozást, hogy kit terhel a felelősség.

— **Halál a pályaudvaron.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma reggel a nyugoti pályaudvar indulási oldalán a vasuti klub vendégszobájában holtan találták pécsújfalusi Pécsi László negyvenkét éves szatmárnémeti vasuti állomásfőnököt. Pécsi néhány napnál ezelőtt érkezett Budapestre, ma akart elutazni. Ugy látszik, szívizélhűdés ölte meg. A holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték.

— **Gyilkos unokatestvér.** Nagykőrösről táviratozzák: Hasur Balázs tizenkilenc esztendő vasuti napzármas tegnap este az egyik korezmában egyült mulatott unokatestvérel, Egyedi Ferencel. Mulatság közben összeveszttek, amiből verekezés lett. Hasur megszaladt unokatestvére elől, a ki azonban hazáig üldözte. Hasur a lakásából egy hatalmas doronggal jött ki s azzal úgy fejbevágtá Egyedit, hogy ez menten meghalt. A gyilkost letartóztatták.

— **Halálozás.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni állami anyakönyvi hivatalban: Werhofschek Anna 1 hónapos (bélhurut).

— **Házilag készült színes és fehér ingek 3 K 50-től 7 K-ig Lengyel Samunál. Telefon 855.**

— **Magyar Imre és Fia** Siófokról hazakerkezett és teljes zenekarával a Hungária-kávéházban nagy zeneestélyt tart vasárnap este.

— **Iskolakönyvek Antalffy Józsefnél.**

— **Bancsi Mária és Nagy József** angol és francia női divatterme Debrecen, Kossuth-utca 50. sz.

— **Alföldy Károly** tánciskolájában az őszi tanfolyam szept. hó 11-én megkezdődik. Beiratásokat elfogad bármely időben lakásán Péterfia-u. 2. sz. Telefon szám 510.

Nyilvános köszönet. A „Dóczy Gedeon kiváló iparostanulókat jutalmazó alapítvány”-hoz leendő csatolás végett a debreceni Ipartestület Elöljárósága által adományozott 50 (ötven) koronát, — a „Debreceni Mezőgazdasági Gégyár Részvénytársaság” által az iparostanulókat jutalmazására adományozott 40 (negyven) koronát a mai napon hálás köszönettel átvettem. Csurka István, ipariskolai igazgató.

— **Svetits és róm. kath. főgymn. tankönyveit** vásároljuk Antalffy Józsefnél.

— **A Debreceni Zenedébe** való beiratkozás szept. hó 4-től kezdődik. A tandíj olcsóbb bármelvik zeneiskola vagy magántanítói tandíjával s tetszés szerinti részletekben fizethető. Kezdő növendékek hetenként 3 tanórát, a többiek 3 gyakorlati s 1 elméleti órát kapnak. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Zenede Vár-utca 1. sz. helviségében szept. 4-től 10-ig, délelőtt 10 órától 1 óráig.

— **Igazolványba** való fényképeket 24 óraalatt a legolcsóbban Burg Izsó műterme készíti Kossuth-utca 24. Ugyanott egy tanuló fizetéssel felvétetik.

— **Iskolai könyvek** ódon és új állapotban az összes létező iskolák számára kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papirkereskedésében Debrecenben, Kossuth-u. 11. sz.

— **Bérmálási imakönyvek,** római katolikusok számára a legközelebb megtartandó bérmálás alkalmából óriási választékban kaphatók Hegedűs és Sándor könyv és papirkereskedésében Debrecenben Kossuth-u. 11. sz.

— **Remény kávéházba** ma érkezik egy elsőrendű nagy női Tamburica zenekar Nadelkovits Dusan vezetése alatt.

— **Hatóságilag fertőtlenített** ócska tankönyvek, valamint új állapotban is legelőnyösebben Aczél antquáriumban szerezhető be. Legnagyobb tankönyvraktár.

Órák, ékszerek, ezüstművek

eddig nem létezett olcsó árakon

Sándor Ármán

legszolidabb alapon álló üzletben

DEBRECZEN, Piacz-u 41. (Dréher sörérmek mellett.)
Órajavitások, ékszer alkítások, kiváló gondnal, legolcsóbban!

— **A Svetits intézeti tankönyvek** hivatalos előírás szerint **Csillag** könyvkereskedésében — Városháza épület kaphatók.

— **A Magyar Király kávéházban** ma és következő napokon Ercsényi Ferike budapesti hegedűművész vezetésével álló symphonikus nőzenekar hangversenyt tart, karmester Berson Leó.

— **Fülöp Ferencz** ur tüzletéből eltávozott és velem semmiféle üzleti összeköttetésben nincsen. **Kohn Henrik,** fűszerkereskedő.

Megnyílt! Megnyílt!

Szabó Miklós

kész férfi-, nő- és gyermekruha nagy-
áruház

DEBRECZEN, Piacz-utca 61. szám.
(Fischer-palotában, Szt.-Anna-utczával szemben.)

Külön termék mérték utáni rendelésekre.

— **Intézeti fehérnemű** leányok és fiúk részére, előírás szerint. Iskolás fiúknak és leányoknak kész fehérneműk, zsebkendők, harisnyák, paplanok, matracok, flanel- és triko-paplanok és ágyterítők, kitűnő minőségben, nagy választékban és jutányos árakon kaphatók **Kardos László** vászon, menyasszonyi kelengye és kész fehérneműk nagykereskedésében Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapított 1831. Telefon 113.

— **Modern faliképekben** állandó újdonságok **Thaisz Arthur** papíráruházában.

— **A Polgári Takarékszövetkezet** Debrecenben, Piacz-utca 73. sz. f. évi augusztus hó 20-án megalakította a XVI-ik új évtársulatát, amelyre már a mai naptól kezdve betáblázás, kezesség és értékpapir fedezet mellett ház és földvételekhez, építkezésekhez előnyös feltételek mellett **igen olcsó** hosszú lejáratú kisebb heti befizetésekkel könnyen törleszthető minden levonástól mentes kölcsönöket folyósít. Régi terhes tartozásokat előnyös feltételek mellett gyorsan convertál.

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árúban

Márton Gyula és Fia

újonnan berendezett **úr- és női divat üzletében**
Főtér- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. **Flók üzlet nincsen.**

— **Értesítés.** Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Péterfia-utca 52. szám alatt levő **Kassai Sörházat** saját kezelésbe vettem át, hol is minden időben kitűnő magyar konyha és meleg ételkkel állandóan szolgálók. Abbonásokat úgy éltap szerint, mint kihordásra a legolcsóbb árban elfogadok, főtörökvésem lesz a nagyközönség kényes ízléseit kielégíteni. Hosszu évek óta e téren való működésem elég garanciát nyújt arra, hogy pontos s figyelmes kiszolgálással a pártfogást kiérdemeljem. Tisztelettel **Müller Adolf,** a Kassai Sörház tulajdonosa.

SALVATOR

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvény-nél, cukorbetegség-nél, vörheny-nél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savas yuvia.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúházaiban.

SCHULTES AGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-válalat
Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

Csak azoknak a cigarettázóknak

a kik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Clubspecialité 120 lap 20 fillér

70 „ 12 „

1 doboz (100) hüvely 70 „

Védjegy.

Bárki feladja címét egy levelezőlapon **Halász Ferencznek, Budapest,**

VII., Nefelejts-u'ca 4.

kap próbául 2 könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomatlanok, de **minden lapocskában** benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO” viznyomással.

Kapható mindenütt.

Az összes intézetek részére

ódon és új tankönyvek a legújabb kiadásokban

Csillag Arthur

könyv-, papír és írószer kereskedésében

a legolcsóbb árakon!

— **Közös katonák a negyvennyolcas szabadsághősökért.** Gyönyörű, ritka eset, hasonló eset hozzá alig adódik tíz esztendőben egyszer nálunk. Branyiszko környékén gyakorlatoztak a katonák, a császári és királyi 5 gyalogezred bakái. A nagy manőverre vonulnak föl a csapatok és a szatmári ötos bakák tegnapelőtt indultak Eperjesről Branyiszko felé. Két napi erő smenetelés után a szorosban, ahol 1849. február 5-én Guyon Rikárd hős honvédei szuronnal verték szét a császári sereg erős hadállását, hosszabb pihenőt tartott. Henneberg József báró, a tiróli származású, de erősen magyar érzelmű ezredes, aki a gyakorlatokat vezeti, a nagy-szerű történelmi emléki helyen a tisztikart figyelmessé tette a negyvennyolcas honvédek nagyszerű fegyvertényére, gyönyörű diadalára. Megható beszédet mondott és kegyeletes szavakkal emlékezett meg a hő-sökről és a zseniális vezérről, Guyon Rikárdról. A legénységet Zágonyi Sámuel százados mondta el a branyiszko-i csata történetét. Az ünnepség után a katonazenekar a Rákóczi-induló játszott és a magyar bakák kipirult arccal századonként vonultak el tisztelegve a szorosban álló emlékmű előtt. A fölemelő ünnepségnek volt egy szomorú kis epizódja. Mikor Henneberg ezredes befejezte beszédét, odalovagolt hozzá az ezredparancsnok, szentmiklósi és óvári Pongrátz Henrik ezredes, a jelenlegi koronagyógyász öcsöce, akiről elég ennyit mondani, hogy egy szót sem tud magyarul.

— **Was für Rede hast du gehalten?** — kérdezte. — **Was für eine Denkmal ist das eigentlich?** (Micsoda beszédet tartottál, tulajdonképen miféle emlék ez itt?)

És az idegen származású Henneberg báró megtette azt a szivességet a magyar nemes Pongrátz ezredesnek, kitanította rá: ki volt Guyon, kik voltak a negyvennyolcas honvédek.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Özvegy fiatal asszony vagy leány önzetlen barátságára vágyom. Kivel unalmas szabad óráimat eltölthetném. Havonta szerényem támogatnám. Leveleket „Onálló fiu” jellegére a kiadóba kérek.

Betöltendő.

Szakképzést üzletvezető újonnan épített szálloda kávéház, vendéglő és borüzlet részére felvétetik Hatvan-utca 61. Emerich Arnoldnál

Tanítónő képezdész, gyermekek tanításáért ellátást keres izr. családnál. Bővebbet Aczél könyvke-eskedőnél.

Intézeti szolgáló a onnai felvételek. Diákotthon, Darabos-utca.

Ügyorloti ingvasalónék többeket felvesz az első debreczeni mosóintézet, Piacz-u. 63.

Ügyes varró és kézi munkás leányok felvétetnek. Goldstein Karolina, Miklós-u. 5.

Tanuló leányok 14 éven felüliek felvétetnek Hrabéczy R. T.-nél Széchényi-u. 42. szám.

Czimirást elvállal jó írásu fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban.

Jó fizetéssel 13-15 éves fiu küldöncznek felvétetik. Czim a kiadóban.

Tanoncz kitűnő mesterséghez felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Nyomdásztanoncz, ki 14 életévét betöltötte és két középiskolát végzett, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-u. 49.

Adás-vétel

Teseni és Hungária tea val, uradalmi írósvaj, naponta friss érkezésű, kapható Deutsch Lajos fiúszertüzletében, Piac-u. 38.

Szőrővel párkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi-palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsza paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

*Legjobb és legszebb
Czipők Danielesz
Tolnai Debreczen,
Piacz-u. 49. postával szomban.*

TELEFON 501

Eladó ház Vendég-u. 82. számú szép ház, mely jövedelmez 780 forintot, olcsón eladó. Értekezhetni Reichmann Lajos urnál, Piac-u. 11. sz. a. bodegában.

Csemege szállított szép Schaszla 5 kg. kosarakban 36 fill. Darvas Miksa szőlőkivitele. Telefon 294.

Club hüvely! Anti nicotin fadobozos; Kolibri, Délibáb, Arany stb. mindenféle hüvelyek legolcsóbban kaphatók Harmathynál Fűvészkert-u. 14.

A Booskay kertben 7 hold szőlő egészben vagy kisebb részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezső hegyközségi felügyelőnél, a helyszínen.

Csemege szállító, 5 kilós kosarakban 1 forint 20 krajczárért kapható Vadásznál Varga-u. 35. Telefon 488. Ugyanott szőlős kosár kapható.

Boros hordók minden nagyságban kaphatók Bergernél, Rákóczy u. 8.

Jó, szabadon futó kerékpár 30 koronáért eladó Kossuth-utca 24. műterem.

Tankönyvek! Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók a Harmathy antiquariumában Fűvészkert-u. 14. Rajzeszközök, rajztáblák, írószerek leszállított áron.

Eladó ház. Homokkert, Bajdosó utca 12.

Butor kredencz, diván, asztal, székek stb. olcsón eladók. Hatvan utca 13. d. e. 9-11 óráig

Sárándi elomáson hat nyilas szőlő eladó, parcellázva is. Értekezhetni Bethlen-u. 41.

Figyelem hölgyeim! Megnyit az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ez n két héten egy pár ezer **sejtem, bársony, szövet és batist** blouzek kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze

Műhelybe való napfénygő lámpa eladó. Piac-utca 42. első emelet hátul.

Borezet házilag készült kapható Czim. a kiadóba.

Makulatúr papíros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz. alatt a keresztpületben.

Lakás.

Eladó Degenfeldtéri kispipa átjáró udvarral, esetleg boltoknak, áruraktáraknak stb. Sümeghnél, Csapó u. 11.

Különféle.

100 darab anya birka feles tartásra kiadó. Czim Frank, községháza, Nádudvar.

Tanítónő képezdész özvegy urinőnél ellátást keres. Czim a kiadóban.

Megnyit Goldstein Herman legmodernebbül berendezett orth. bodegája Piacz-u. 85. sz. Wiener-palota.

Legszebben tisztít, mos és vasal a Kristály mosóda, Kandia-u. 5.

Tankönyvek legolcsóbban és legszebben köttetnek Seres Testvéreknél, Piacz-u. 2.

Hová menjünk? A Farkas-féle új orth. kóser bodegába. Hunyadi-u. 17.

Welsz Ferencz épület és mű-butor asztalos u. József kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Naponta frissen szedett
csemege szállított
állandóan raktáron tart
Marx János, Csapó-u. 18

Bélyegzőt, pecsétnyomót, zomán cim táblát és mindennemű vésést olcsón készít

Első Debreczeni Vésnöki Műterem
Batthyány-u. 22. sz.

Naponta érkeznek ujdonságok

az Ernyő Gyári raktárban

DEBRECZEN, Sas-utca 3.

Javítások és áthuzások 24 órán belül jutányosan eszközöltetnek.

Órák, ékszerek, ezüstneműek

legolcsóbban és legszebben

Schiffmann Mór

Órás és ékszer üzletében szereshetők be

DEBRECZEN, Hunyadi-utca 14. sz.
Óra javítások, ékszer alakítások kiváló gondtal, legolcsóbban.

Van szerencsem a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy **angol és francia**

női divat termemet

Piacz-u. 56. sz. alatt megnyitottam.

Kérem a n. é. hölgyközönség szives pártfogását.

Katz Róza, Piacz-u. 56.

Tanuló leányok felvétetnek.

Bőrbe adandó

egészben, vagy kisebb helyiségekre osztva

a **Bankegyesület részvénytársaság**
Piacz-utca 72. sz. alatti

jelenlegi üzlethelyisége,

Értekezhetni

a **bank helyiségében**

a hivatalos órák alatt.

Értesítés.

Van szerencsem tisztelettel szives tudomására hozni, hogy a Margitfürdő telepen a kor igényeinek megfelelő 11 legmodernebb munkagépet felszerelt gézerőhajtással

famegmunkáló gyárat

létesíttem, a hol a madárvédelmi eszközök és keretlécgyártáson kívül asztalos, ács és magánosok részére mindenféle épület, butor stb. kidolgozás végett elfogadtatnak. Nevezetesen gyalulás, fűrészelés, farás, vézés, valamint a legkényesebb kezelések gyorsan, szakemberen, felelősség-mellett eszközöltetnek.

Bővebb felvilágosítással szolgálók — szives megkeresést kérve vagyok teljes tisztelettel

Első Magyar

Fészekodugyár

Debreczen, Margitfürdő.

Évezadok óta ismert.

NATIONAL-FALE
GISSHÜBLER
SAVANYUVIZ

Legjobb gyógyító itató
Karlsbad, Marienbad,
Franzbad stb.
Kisárvány: mindig
lényegesen bevált.

KÖZGAZDASÁG.

Terménytözsde

Schwarz E. debreczeni üzományos távirati jelentése.

Budapest, 1911. szept. 2.

Készáru 5 magasabb.	
1911. októberi buza	11.73 —
1912. ápr. buza	11.98 —
1911. októberi rozs	10.22 —
1911. ápril rozs	—
1911. okt. zab	9.11 —
1912. máj. tengeri	8.29 —
1911. aug. tengeri	—
1912. szept. tengeri	8.49 —
1911. jul. tengeri	—

Megnyílt!

Piacz u cza 41. szám alatt a
lakásközvetítő iroda.

Tisztelettel értesitem a háztulajdonos és lakásbérlő közönséget, hogy a fent jelzett szám alatt egy a fővárosi mintára berendezett lakásközvetítő irodát nyitottam, hol mindenki saját igényeihez képest nálam csekély díjért megfelelő lakást bérelhet, mely által ugy bérlő, mint bérbeadó meglesz mentve a sok hiábavaló fáradságtól és idő töltéstől valamint az ezzel járó kellemetlenségektől. Felkérem a t. háztulajdonos urakat hogy kiadó lakásukat s a t. bérlő közönséget, hogy lakásberletüket nálam teljes bizalommal bejelenteni sziveskedjenek.

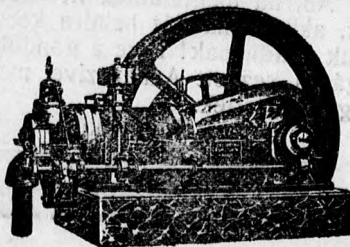
Tisztelettel **Molnar Lászlóné.**

4-5 szobás kényelmes lakást keresek.

Czim **Budaházy**, Arany János-u.
39. emelet.

Nyersolaj, szivógáz, Diesel benzín Mótorok és lokomobilok

Gyors
szállítás.
Kedves
fizetési
feltételek.
Mosszo-
monó
jótállás.

Drezdai Mótorgyár Részv. Társ.
Németország legrégebbi, legnagyobb mótorgyára.
Vezérképviselő:

Gellért Ignác és Társa
BUDAPEST, V., Kohász-utca 4. sz.
(Alkotmány-utca sarok.)

Főtérhez és Collegiumhoz közel fekvő, minden kényelmi berendezéssel felszerelt **Garry-utca 30. sz.**

Családi ház eladó.

Iskolás fiúk és leányok részére

intézeti fehérneműek

zsebkezdők, matracok, paplanok,
flanell takarók, eszernyők

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Körülbelül 3 katastralis
hold

kertem

jó nagy üvegházzal, zöldség
termő földdel, jó kertésznek
haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni **Fogthüy**
Jánosnéval H.-Szoboszlón.

Hirdetmény.

Egy ügyes rézesztergályos
segéd. — Egy ügyes faesztergá-
lyos segéd. — Egy ügyes fiu réz-
öntő tanulóknak

azonnal felvétetik.

Czim **Böszörményi-ut 6.**

Eladó telek.

Derecskén, a legforgalmasabb helyen,
a belső vasuti állomás közvetlen közelében,
9000 négyzetögl gyáritelepnek, vagy fa-
kereskedőnek nagyon alkalmas telek

eladó.

A telek bent van a városban, előtte van
a buza és marha vásár. **30 házhelyre ts
parcellázható.**

Értekezhetni Debreczenben: **Dr. Szűcs**
Andor ügyvédnél, József kir. herceg-u. 14.
Derecskén: **Szűcs József** könyvelőnél a
Derecskei Közgazdasági bankban.

Üszöket adunk

tenyésztés céljából kiscsordák, gaz-
daságoknak és uradalmaknak. A tarka
fajúszók és tehének jelenlegi értékét a
tenyésztő készpénzzel, vagy 2 év után
is fizetheti.

Neuschlosz Testvérek

Eötvös-utca 2. sz. Szatmár. (A régi Koronával szemben.)
Irodai telefon szám 16. — Gazdasági telefon szám 155.

Boros hordók

taposókádak új és használt

Péterfia 76.

legolcsóbban kaphatók.

Tisztítsd csak

Globus

fém tisztítószer

Globus

Fém tisztítókivonattal
a világ legjobb fém tisztítószeré

Világkiállításon St. Louis 1904.
Grand Prix.

Jobban tisztít mint minden más
fém tisztítószer.

Nincs többé buzafészög!

Numa Dupuy és Társa

magpáca

hasznalata mellett.

29 év óta nagy sikerrel használják a buzafészög-
kukorica korom és porfészög, az árpa, zab, bur-
gonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm.
vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé
értékes utánzatoktól óvakodjunk.

Debreczenben kapható: **Kontsek Géza, Mayer Jenő**
és Béla, Komlóssy Lajos, Sárközy Sándor és
Deutsch Albert és fia üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI/1. Windmthigasse 11/b.

Gyermekjáték

a ruhamosás elvégzése a

Persil

önmüködő mosószer

által.

Biztosítottan ártalmatlan! Chlor nélkül!

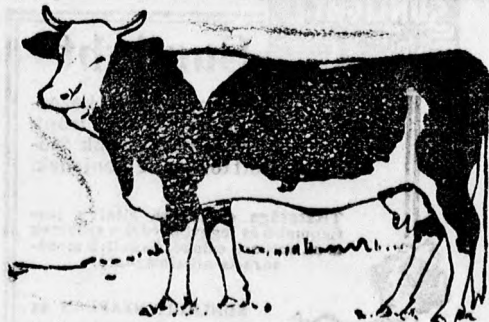
Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„Persil” kiméli a fuvást és a ruhát, az űtben
fehérítették, mint naptól a mezőig.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III/1.**

Kapható mindenütt.

Nagy raktár mindenféle használt és díszmű
árukban.

Vendéglők, szállodák
és nyári mulatóhelyek figyelmébe.

Legmeglehetőbb és izlőses kitűnő
minőségű

üveg és porcellánműek

valamint alpakka, alpakka ezüst,
zinnacél vagy acél evőeszközök,
lámpák, keril gyertyatartók stb.

Lám Sándornál

Debreczen, Piacz-utca 5. kaphatók.

Videki megrendések pontosan teljesítte nek.

Csomagolt Vasaló szén

darabos és apró faszén, tűzifa aprítva és ől-
számra. Valódi porosz kőszén és kovács kőszén
legelősből arban nazhoz szállítva kapható

Jakobovits Testvéreknel

Hatvan-u. 9. — Telefon 280.

Waggon vételnél kedvezményes ár.

Iskola táskák

legelősből és a legnagyobb vá-
laszokban beszerezhetők Piacz 52.
Mialós-utczával szemben

Schwarz M. L.-nél.

Házlebontás miatt!

Mindennemű rajzolt, kezdett és kész kézi
munkák, Férfi, Női és gyermek harisnyák,
öv zsinórok gyári áron a usittatnak

PÜSTÖS DEZSŐ kézimunka üzletében

Piacz-utca 12.

Harisnya fejeles. — Fehér és színes
hímzés vállalat

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s
bőrbajok ellen kiváló jó szer. Si-
mává, fehérre és ádóvá teszi az
arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot
nem tartalmaz. A nappalra való
krème nem zsiroz, míg az éjjelre
való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárban,
DEBRECZEN.

Uj Megnyilt Uj

sz első debreczeni villanyerőre be-
rendezett

homoru műköszörűde

és aczéláru üzlet

Menian J.

DEBRECZEN, Piacz-utca 3. sz. alatt.

Eladó

a Postakertben, Posta-utca 5. szám
alatt, közvetlen szemben a fémpar-
iskolával 2109 négyszögöl terület
egészben vagy részben.

Értekezhetni ugyanott a tulajdo-
nosnál.

Tetra ruházat.

Férfi ing, — Férfi
alsó nadrág,
Fürdő köpenyek
és lepedők.

Gyermek ujjas, nadrág és pe-
lonka. Ajánlható kitűnő minőségek.

Donogán és Somossy

özégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Püspökladány határában, a deb-
reczeni vasutnál, megálló hely mellett
körülbelül 16. kat. hold őseréjű

prima föld épületekkel

eladó.

Felvilágosítást nyújt **Dr. Kéry**
Lajos ügyvéd irodája.

Értesítés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására
hozom, hogy

butor üzletemet

az utczai helyiségből ugyanazon házban hol eddig
is volt Piacz u. 44. sz. Dr. Ujfalussy-hoz udvari
helyiségbe helyeztem be, hol is óriási vasas-
térket tartok mi dentéle styli a sztalos és kárpito-
butorokból. Teljes menüasztónyi kelegység azonnal
kézen. Tisztelettel és pontos kiszolgálás.

Varga József butor kereskedő, asztalos, kár-
pító és díszítő műhely Deb-
reczen, Piacz 44. az udvarban. Telefon 377.

Nagy Sándor

üzletében

Péterfia utca 49. sz. (Wolff-palota.)

Aj nlja naponta frissen készült czuk
rászdal sütemenyelt.

Megrendeléseket gyorsan és pontosan a
legjutányosabb ár mellett fogad el.

Jeges kavé és lagya ut folyton kapható.

Tiszta agyagból készült: szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Egy liter finom érmelléki bor
36 krajczár, 1 kiló paszatuti
szőlő 30 krajczár

Török és Nemes

özégnél

Csapó-u. 26. (Bruckner-palota).

Telefon 357.

Telefon 357.

Bélapátfalvai

Portland és Román cement

fehér darabos fali mész, sza-
raz tűzifa, Bel- és külföldi
kőszének egész kocsi vételnél
legelősből kapható

Pollák Zsigmondnál

Deák Ferencz-u. 9. — Telefon 441.

„M-i-i-í? — Papa megengedje! Hisz' valódi JAKOBI-
féle Anticocin-cigaretták hűvelék fadóboxban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épületfa, deszka és cserépkereskedése,
Wessélényi-tér 6 szám alatt (Berta-
gőzmalom mellett.) Kolarit elszigetelő
lemez kizárólagos egyed árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. mindenkinek saját érdekét
— hogy szükségletét nálam szerezze be. —

Ki akar

SZÉP LENNI?

Kérdés hogy van a világo, ki a FÖLDES féle

MARGIT-CRÉME

szerekesét ne ismerné. A őr mi dennemű tás-
táta an egyt, szeplőt, pattanást miteszert, máj-
foltot rácsokat stb gyorsan és bizt s a eltávolít
és az arc ideális, szép és ádó lesz. Nemcsak az
arcbőr, hanem a nyak, váll és kez fehérlésére
és szépítésére is legalkalmasabb. — Az összes
szépítőszerék között a

Földes-féle Margit-Créme

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert telje-
sen ártalmatlan és zsirtalan.

Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógy-
tárban és drogeriában. Kiváló tolett-olttok:
Margit hóg por (3 s-inben) 1.20 kor., Margit-
szappan 70 fillér, Margit-fogpó 1 korona, Margit-
arcvíz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti
késztményt elfogadni, me nyek ártalmatlanságáért
és kitűnő hatásáért felelősséget vállalok.

Készíti és postáa küldi:

FÖLDES RELEMEN gyógyszerész Aradon.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz
Nagy F-rencz, Josa és Jova, Kubek Sándor,
Mihalovits Jenő, Mauthner Alfréd, Muraközy
László. — Hajdusabaszólón: Barbócz Zsigmond
Hajduböszörményben: Ercsey Gábor gyógyszer-
tárakban.

A főváros központján. Villamos megálló. 10 perc a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

EDISON-SZÁLLODA

Budapest, VII., Hársfa-utca 59. sz. (Király-utca sarkon.)
Tulajdonos: **Pollák József.**

Hideg és meleg vízvezeték. Központi fűtés, villanyvilágítás. — Figyelmes kiszolgálás. Értekezés minden modern nyelven. — Szobák 3 koronától!

Rosenfeld Róza

speciál fűzőkészítő

Piacz-utca 56. sz. alatt.

Készít jótállás mellett az utolsó divat szerint, elől egyenes, reform, orvosilag elismert

gyomorvédő fűzőket.

Halkítókat s minden e szakmába vágó munkát. Nagy raktár párisi és brüsseli modellek után készült minden kivitelű fűzőben, mell- és egyenes tartókban.

Arak előnyök.

Ugyanott varró és tanuló lányok felvétetnek.

Csemege szőlő

és különféle friss gyümölcsök előnyös árban kaphatók

Fried D. Lajos

fűszer és csemege kereskedésében
Piacz-utca 72. Telefon 740.

Reichmann Divatáruháza.

Az iskolai saisonra naponta érkeznek **gyermek ruha különlegességek** minden nagyságban eredeti angol facon, bársony, szövét és jó mosó barchet

Pelüche, posztó és szövét leány köpenyek!

Valódi angol és francia costum ujdonságok, kész angol aljak, u olsó divat facon. Mindenféle bőr, diszmd, rövid, belés áruk. Szabó kellékek nagy választékban. **Zsinór, öv, minden szíabon 2 kor.** Saját készítésű cloth paplanok kor. 7.50-től. E edeti francia reform fűzők. Női autuka és fekete ernyők. **Intezeti leány és fiu fehérműek** minden nagyságban. — **Gyermek ruhák máret szerint 48 óra alatt készítenek.**

Royal szállodával szemben. Piacz-u. 85

Egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Műhely áthelyezés.

Van szerencsém tisztelt megrendelőimet értesíteni, hogy **lakatos műhelyemet** Szalkai-u. 4. szám alól Miklós-utca 18. szám alá helyeztem át. Tisztelettel

NAGY LAJOS lakatos mester

Értesítés.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására hozni hogy Mester-u. végén Ujvárosi-ut 5. sz. alatt a mai kornak megfelelő

vas-, fémöntő- és géplakatosság

ujra üzembe vette kezdetét és mivel két szakember vezetése alatt elvállalunk mindenféle **gazdasági gépek, szivattyúk és szőlőszeti eszközök** elkészítését és javítását, azonkívül a legkomplikáltabb mechanikai és szerszámgépek műszakilag pontos javításait. Szabadalmi kísérletezési munkálatokat is elvállalunk.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve tisztelettel

Bozsik és Nagyváthy.

Tanulók felvétetnek.

Telefon 632.

Álspittatott 1893. évben.

Telefon 632.

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

—: Piacz-utca, a Főpostával szemben. —:

Intézeti leány felöltők és Iskola Costümök

ősz és téli idényre dus választékban megérkeztek és szolid olcsó árban szerezhetők be.

Külön mérték osztály.

Előzékeny, pontos kiszolgálás.

13933/1911.

Árverési hirdetés

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a Simonffy-utca 1. és 2-ik számú városi bérházban levő alábbi bolthelyiségeknek és lakásoknak az 1912. évi május hó 1-től, az 1915. évi május hó 1-ig terjedő három évre leendő bérbeadására az 1911. évi szeptember hó 16-án napján Szombat d. e. 9 órakor a városháza nagytanácstermében nyilvános árverés fog tartatni.

A bérbeadandó üzlet és lakhelyiség a következők:

1. Simonffy-utca 1-ső számú bérházban levő 4-ik számú bolthelyiség; kikiáltási ár 1160 korona.
2. Ugyanottani 6. számú bolthelyiség; kikiáltási ár 605 korona.
3. Simonffy-utca 2-ik számú bérházban levő 5-ik számú bolthelyiség; kikiáltási ár 1000 korona.
4. Ugyanottani 7-ik számú bolthelyiség; kikiáltási ár 600 korona.
5. Ugyanottani 14-ik számú bolthelyiség; kikiáltási ár 500 korona.
6. Ugyanottani 16-ik számú bolthelyiség; kikiáltási ár 450 korona.
7. Simonffy-utca 1-ső számú bérházban levő II. emelet 7-ik számú lakás, mely áll: 4 lakó, 2 elő, 1 fürdő, 1 cselédszobából; 1 konyha, 1 kamara, 2 klozett és padlásból; kikiáltási ár 1200 korona.
8. Ugyanazon házban levő II. emeleti 8-ik számú lakás, mely áll: 4 lakó, 1 elő, 1 fürdő és 1 cselédszobából, 1 konyha, 1 kamara, 1 klozett, padlás és pinczéből; kikiáltási ár 1100 korona.
9. Simonffy-utca 2-ik számú bérházban levő I. emeleti 4-ik számú lakás, mely áll: 4 lakó, 1 előszobából, 1 konyhából, 1 kamarából, 1 fürdő, 1 cselédszobából, 1 padlásból és 1 klozettből; kikiáltási ár 1100 korona.
10. Ugyanazon házban levő II. emelet 8-ik számú lakás, mely áll: 4 lakó, 1 elő, 1 fürdőszobából, 1 konyha, 1 kamara, 1 padlásból és egy klozettből; kikiáltási ár 1600 korona.

Árverelő által a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy óvadék-képes értékpapirban az árverés napján az árverelő bizottságnál leteendő. Az árverési feltételek a számvevősegnél, a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) megtekinthetők.

Kelt Debreczen, sz. kir. város Tanácsának 1911. évi augusztus hó 28-án tartott üléséből.

Városi Tanács.

gyógy-
szerész

THIERRY A. BALZSAMA

Valódi csakis a zöld apáca védjeggyel. — Törvényesen védve.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Minden hamisítás, utánzat és viszonteladása más balzsamnak ámitott jeggyel törvényileg üldözöttik és szigoruan büntettetik. — Csalhatatlan hatásu a szervek mindennemű megbetegedésénél, köhögés, hányás, rekedtség, torokhurut, mellfájás, tüdőbetegség, különösen influenzánál, gyomorhaj, máj és lép gyuladánál, étvágytalanság, rossz emésztés, dugulás, fogfájásnál és szájbetegségeknél, tagszakgatásoknál, égési sebek, kiütéseknél stb. 12/2 vagy 6/1 vagy 1 nagy külön üveg K 5.60

THIERRY A. gyógyszerész

egyedül valódi

Centifiola kenőcse

megbízhatóan biztos eredménnyel minden még oly régi sebnél, daganatoknál, sérüléseknél, gyuladásoknál, ülepedések, pokolvarnál, sérült ujjaknál stb. eltávolít minden a testbe behatolt idegen elemet és legtöbbszörre a fájdalmas operációkat feleslegessé teszi, gyógyít még oly régi sebet stb. 2 doboz ára K 3.60

Beszerezési forrás: Apotheke zum Schutzengel des Adolf Thierry in Pregrada bei Rohitsch.

Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. — Nagyban orvosszeri drogueriákban.

Előleges értesítés.

A debreczeni Vas és Rézbutorgyár részvénytársaság Ispotály lapon levő saját gyártelepét legújabb vívmányu gépekkel felszerelt butormárványiparral bővíti ki és a Belga, Olasz, Francia és Magyar I. rendű nyers márvány fajok megérkezése után üzembe helyezi.

Egyben a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja immár általánosan elismert és több szörösen kitüntetett vas és rézbutor gyártmányait, a melyek **mindgyike özögűk ozlókéjével van elátva.**

Beszerezhetők minden nagyobb butor és vaskereskedőnél, ennek hiányában pedig saját telepükön levő raktárukból a legmérsékeltbb gyári árakért.

Izzad a lába?

Használjon Harsányi-féle „Formacint,” mely bármely testrész izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 kor. Nagy üveg 2 kor.

Ducika krém, páratlan hatásu arczszépítő szer, ára 1 kor. Ducika szappan, ára 70 fill. Ducika puder, három színben ára 1 kor.

Rárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat, egy üveg ára 1 kor.

Menthol jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leghatásosabb, 30, 50 fill. és 1 kor. üvegekben.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fill.

Tyukszem irtó, 2-3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fill. A fentiek c-ak is a

Balazs Ödön utód

HARSÁNYI LAJOS

„Roménységhez” címzett gyógyszerárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám alatt naponta.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Uj-utca sarkán épült
uj Wiener-léle palotába

helyezte át.

Mérsékelt árak!

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

Simonffy utca 55.	Ruhafestő.	Széchényi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Vargá- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság
tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy Hunyadi-u. 10. sz. alatt
építő és műszaki irodát nyitott.

Eivállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és
Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsokkal műszaki ügyekben.
A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Keil-Lakk

„Keil-Lakk”-nál jobb máz nincsen Asszony mondja: ez a kincsem! A padló úgy fénylik tőle, Nem is kell sok máz belőle; Kevés munka, semmi kőn, Barna, vagy porszürke szín, Figyelmet csak arra tegyen, Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen! Ajtó, mosdó, ablakpárkány Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk”-ot veszünk S vele mindent jól befestünk. Konyhabutor, asztal, szék, Itt van „Keil-Lakk” azurkék, Kertibutorot fessünk zöldre, Gyermekeknek öröme. „Keil Lakk”-ból van minden szín, Kék, piros, zöld-rozmarin. Szóval: ház vagy nyárilak, Mindig legyen ott „Keil Lakk”!

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégéne, Debreczen.

Dühöng

a száj- és körömfájás keresztül-kasul az országban, ezerszámra pusztítja az amegy is megfogyott állományt és növeli a **gazda gondjait!** A közönség pedig szenved és panaszkodik, mert kevés a hús, kevés a tej és ami van, az mérge-drága. És még rosszabb is lesz a helyzet, ha a gazdák nem gondoskodnak idejekorán az istállók fertőtlenítéséről, mert csakis alapos, megbízható fertőtlenítéssel lehet a vész további elterjedését megakadályozni.

Az istállók fertőtlenítése a legegyszerűbb dolog a világon és felette olcsón keresztelvéhető.

3 kilo nyers-lysoformot oldjunk fel 100 liter lágy vízben és ezzel az oldattal moszuk le az istállók összes felszerelését, tárgyait és alkatrészeit ugyanilyen oldattal öblítsük le a tejesedényeiket, akár faból, akár bádögéből kezűtük azok, suroltassuk le a bődönöket, sajtos deszkákat, állványokat, asztalokat stb. — Mészeltessük ki az istállókat sűrűszen és használjunk a mézstejhez 8% nyers lysoform oldatot. Pamacsoltassuk az állatok száját 1%-os lysoform-oldattal és kezeljessük a körömhassadékokat 2%-os oldattal.

A nyers-lysoform az összes létező fertőtlenítő-szerek között a legmegbízhatóbb, igen káros, tehát olcsó; azok kivül nem mérgezős, így a legegyszerűbb embernek is bátran kezébe adható. Végül igen fontos hogy nincsen szaga a így használatban sokkal kellemesebb, mint a förtelmes szagú, betegségre emlékeztető carboll vagy creolin.

Nemcsak a fertőzött, hanem az egészséges istállók is fertőtlenítessenek, mert csakis így óvhatjuk meg istállójunkt a betegség behurcolásától.

Az egyszer kísérletet tett a nyers-lysoformmal, az állandóan fogja használni.

Kérdezze meg az állatorvost!

A nyers-lysoform árai:

2 1/2 kg-os kanna 6 — kor. 10 kg-os kanna 20. — kor.

4 1/2 „ 10 — „ 25 „ 47. — „

ingyen csomagolással, Budapestben sz. litva, utánvétellel.

A lysoform és a nyers-lysoform kapható minden gyógyszertárban és drogériában az egész országban.

Állati czélokra elégséges a nyers lysoform is, emberi czélokra a drágább, tiszta lysoform használendő.

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.

12. 0
J
Egy hór
Negyed
A pa
Ben
abban a
jósok m
hozta m
rangozt
zott a h
semmib
A r
struکیو
káját sz
léli, hog
kötésév
nyösség
tőlag ha
gadni, h
annyira
óhaja e
mint jel
téma a
mosolyg
sen, me
a közvé
ségét m
Me
nyilván
ért mi
máskép
zönyöss
az emb
kával. I
A r
mégis
is, ha a
bolum
mulatsá
egyszer
zében, t
sen, a r
módsze
Kon
táncban
radoksz
német
gyűlésr
kozna
cok elle
részben
pát. Kü
tánc ell
nak, ak
fesszor
Me
erkölcsi
ellen az
nek, ho
Sz
pilli, ug
tere az
Ön